

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О КОРИШЋЕЊУ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

Члан 1.

У Закону о коришћењу обновљивих извора енергије („Службени гласник РС”, број 40/21), у члану 4. став 1. после тачке 7) додаје се тачка 7а), која гласи:

„7а) варијабилни обновљиви извори енергије су примарни извори енергије (енергија ветра, енергија Сунца и др.) чији енергетски потенцијал зависи од метеоролошких услова које је тешко прецизно прогнозировать, услед чега приликом производње електричне енергије из таквих извора могу настати већа одступања између произведене електричне енергије и планиране производње електричне енергије у односу на друге изворе енергије;” .

После тачке 11) додаје се тачка 11а), која гласи:

„11а) дан спајања тржишта значи први дан оперативног рада, у спојеном режиму, унутардневног организованог тржишта електричне енергије Републике Србије спојеног са јединственим европским организованим унутардневним тржиштем електричне енергије;” .

Тачка 14) мења се и гласи:

„14) добра прогноза електричне енергије је прогноза електричне енергије за чије грешке се не плаћа додатна накнада гарантованом снабдевачу, а која се утврђује на основу критеријума дефинисаним подзаконским актом из члана 10а став 6. овог закона;” .

После тачке 16) додаје се тачка 16а), која гласи:

„16а) европско организовано тржиште електричне енергије је организовано тржиште електричне енергије у Европи на коме се електрична енергија купује и продаје унутар дана испоруке електричне енергије;” .

Тачка 19) брише се.

После тачке 20) додаје се тачка 20а), која гласи:

„20а) јединствено европско организовано унутардневно тржиште електричне енергије је део европског организованог тржишта електричне енергије на коме учесници на тржишту у Европи могу да купују и продају електричну енергију унутар дана испоруке електричне енергије;” .

После тачке 21) додаје се тачка 21а), која гласи:

„21а) капацитет за пружање помоћне услуге је синхрони производни модул или складиште електричне енергије оспособљено да пружа помоћну услугу секундарне резерве, у складу са правилима о раду преносног система, односно правилима о раду дистрибутивног система и њиховим специфичним технологијама;” .

После тачке 25) додаје се тачка 25а), која гласи:

„25а) негативна тржишна премија је негативна разлика између остварене цене и референтне тржишне цене;” .

После тачке 33) додаје се тачка 33а), која гласи:

„33a) остварена цена је прихваћена понуђена цена која је утврђена решењем о додели тржишне премије;” .

После тачке 38) додаје се тачка 38a), која гласи:

„38a) помоћна услуга секундарне резерве је услуга којом корисници система обезбеђују секундарну резерву оператору преносног система на основу уговора о пружању помоћних услуга за потребе системске услуге секундарне регулације фреквенције и снаге размене;” .

После тачке 39) додаје се тачка 39a), која гласи:

„39a) примарни извори енергије су извори енергије који се налазе у природи;” .

После тачке 41) додаје се тачка 41a), која гласи:

„41a) секундарна регулација фреквенције и снаге размене је врста системске услуге коју пружа оператор преносног система у складу са правилима о раду преносног система;” .

Члан 2.

У члану 9. став 2. брише се.

Члан 3.

Члан 10. мења се и гласи:

„Члан 10.

Гарантовани снабдевач је дужан да преузме балансну одговорност за повлашћене произвођаче који су у систему тржишне премије.

Повлашћени произвођач има право да пренесе балансну одговорност на другу балансно одговорну страну у складу са законом којим се уређује област енергетике и правилима о раду тржишта.

Дужност гарантованог снабдевача из става 1. овог члана престаје истеком шест месеци од дана спајања организованог унутардневног тржишта Републике Србије са европским организованим унутардневним тржиштем или истеком 30 месеци од дана успостављања организованог унутардневног тржишта у Републици Србији, у зависности од тога који рок први истекне.

Повлашћени произвођачи у систему тржишне премије су дужни да уреде своју балансну одговорност у складу са законом којим се уређује енергетика и правилима о раду тржишта електричне енергије најкасније до дана престанка дужности гарантованог снабдевача из става 1. овог члана.

Гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност и сноси трошкове балансирања за повлашћене произвођаче који су у систему фид-ин тарифе до истека подстицајног периода и то: за електране чија је одобрена снага мања од 400 kW, односно од 1. јануара 2026. године, за електране чија је одобрена снага мања од 200 kW.” .

Члан 4.

После члана 10. додају се називи чланова и чл. 10а и 10б, који гласе:

„Права и обавезе гарантованог снабдевача и повлашћеног
произвођача у систему тржишне премије

Члан 10а

Повлашћени произвођач у систему тржишне премије је дужан да добро прогнозира производњу електричне енергије и да гарантованом снабдевачу исплати:

1) накнаду која се обрачунава у фиксном проценту од максималне понуђене цене на аукцији по сваком произведеном MWh;

2) позитивну разлику између плана производње електричне енергије коју пријави гарантованом снабдевачу и произведене електричне енергије у MWh по цени на дан-унапред тржишту.

Фиксни проценат из става 1. овог члана одређује Министарство у јавном позиву, на предлог гарантованог снабдевача.

Ако повлашћени произвођач произведе више електричне енергије од плана производње електричне енергије коју пријави гарантованом снабдевачу, гарантовани снабдевач је дужан да исплати повлашћеном произвођачу разлику између остварене производње електричне енергије и планиране производње електричне енергије у MWh по цени на дан-унапред тржишту.

У случају да повлашћени произвођач не прогнозира добро производњу електричне енергије, гарантовани снабдевач има право да повлашћеном произвођачу обрачуна додатну накнаду.

Гарантовани снабдевач и повлашћени произвођач закључују уговор о преузимању балансне одговорности у складу са законом којим се уређује област енергетике, овим законом и подзаконским актом из става б. овог члана.

Влада ближе уређује модел уговора о преузимању балансне одговорности, права и обавезе гарантованог снабдевача и повлашћеног произвођача у систему тржишне премије, критеријуме за утврђивање добре прогнозе производње електричне енергије, додатну накнаду која се плаћа у случају ако повлашћени произвођач не прогнозира добро производњу електричне енергије, трајање и престанак уговора о преузимању балансне одговорности, као и услове и поступак закључивања уговора и друге битне елементе.

Надокнада трошкова гарантованог снабдевача

Члан 10б

Гарантовани снабдевач има право на надокнаду трошкова услед преузимања балансне одговорности за повлашћене произвођаче у систему тржишне премије.

Гарантовани снабдевач надокнађује трошкове из става 1. овог члана из средстава прикупљених по основу:

1) исплата повлашћеног произвођача из члана 10а став 1. тач. 1) и 2) и став 4. овог закона;

2) негативне тржишне премије;

3) накнаде за подстицај повлашћених произвођача из члана 57. овог закона;

4) других извора у складу са законом.” .

Члан 5.

У члану 11. став 1. после речи: „обновљивих извора” додају се речи: „у демонстрационим пројектима, у електранама чија је одобрена снага мања од 400 kW, односно за електране које се прикључују на мрежу након 1. јануара 2026. године одобрене снаге мање од 200 kW ” .

У ставу 2. речи: „обавести Агенцију о предузетим мерама” замењују се речима: „о предузетим мерама обавести Агенцију и произвођаче на чији рад утичу предузете мере” .

Члан 6.

У члану 14. став 3. мења се и гласи:

„Тржишна премија може да се стекне само за цео капацитет електране, осим у случају када електрана обухваћена последњом прихваћеном понудом на аукцији делимично попуни квоту.” .

Члан 7.

Назив члана и члан 15. мењају се и гласе:

„Одређивање максималне понуђене цене на аукцији за тржишне премије

Члан 15.

За потребе аукција, Влада одређује максималну понуђену цену за електричну енергију по MWh.

За реконструисане електране, Влада одређује посебну максималну понуђену цену за електричну енергију по MWh.” .

Члан 8.

У члану 17. став 3. тачка 3) мења се и гласи:

„3) максималну понуђену цену;” .

После тачке 3) додаје се тачка 3а), која гласи:

„3а) фиксни проценат од максималне понуђене цене коју повлашћени произвођач плаћа гарантованом снабдевачу по сваком произведеном MWh за преузимање балансне одговорности, под условом да је гарантовани снабдевач дужан да преузме балансну одговорност у складу са чланом 10. став 1. овог закона;” .

Члан 9.

У члану 21. став 2. мења се и гласи:

„Понуда из става 1. овог члана се односи на цео капацитет електране.”

После става 3. додају се нови ст. 4. и 5, који гласе:

„Ако део капацитета електране попуни квоту, учесник на аукцији има право:

1) да изјави да одустаје од своје понуде у року од десет дана од дана објављивања предлога ранг листе и извештаја о спроведеној аукцији, под условом да је део капацитета који је ушао у квоту мањи од 80% понуђеног капацитета електране или

2) да се квота увећа за преостали део капацитета електране који је остао ван квоте, у случају да је део капацитета који је ушао у квоту једнак или већи од 80% понуђеног капацитета електране.

Уколико учесник не одустане од своје понуде у складу са ставом 4. тачка 1) овог члана, дужан је да у поступку стицања статуса повлашћеног произвођача докаже да је за тај део капацитета обезбедио посебно мерно место у односу на преостали део капацитета електране који није попунио квоту или, уколико одлучи да има јединствено мерно место за цео капацитет електране, да уреди балансну одговорност без права из члана 10. став 1. овог закона.”

Досадашњи став 4. постаје став 6.

У досадашњем ставу 6, који постаје став 7. речи: „у ст. 1 - 4. овог члана” замењују се речима: „у ст. 1 - 7. овог члана” .

Члан 10.

Назив члана и члан 34. мењају се и гласе:

„Одређивање максималне понуђене цене на аукцији за фид-ин тарифе

Члан 34.

У случају доделе фид-ин тарифа у поступку аукција, Влада одређује максималну фид-ин тарифу за електричну енергију по MWh, чију висину учесници аукција не могу својим понудама да премаше на аукцији.

За реконструисане електране, Влада одређује посебну максималну фид-ин тарифу за електричну енергију по MWh.” .

Члан 11.

У члану 57. став 4. мења се и гласи:

„Влада прописује начин обрачуна, плаћања и расподеле средстава по основу накнаде за подстицај повлашћених произвођача и начин обрачуна, плаћања, прикупљања и расподеле додатних подстицајних средстава, намену и начин расподеле средстава добијених на основу негативне тржишне премије, као и праћење и извештавање у вези са подстицајним средствима и средствима добијених на основу негативне тржишне премије.” .

Члан 12.

У члану 58. после става 3. додаје се нови став 4, који гласи:

„Поред услова из става 3. овог члана, инсталисана снага производног објекта произвођача из става 1. овог члана не може бити већа од:

1) еквивалентне снаге која одговара струји од 10А, ако прикључак на систем није трофазни;

2) 6,9 kW ако је купац-произвођач домаћинство;

3) 150 kW ако купац-произвођач није домаћинство.”

Досадашњи став 4. постаје став 5.

У досадашњем ставу 5, који постаје став 6. речи: „из става 4.” замењују се речима: „из става 5.” .

Члан 13.

Члан 67. мења се и гласи:

„Члан 67.

Оператор преносног система је дужан да води електронски, централизовани и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије који садржи: назив произвођача електричне енергије, назив електране, капацитет електране, локацију електране, годину пробног рада и годину трајног прикључења електране.

Оператор преносног система је дужан да објави списак свих поднетих захтева у поступку прикључења који садржи: назив подносиоца захтева, локацију електране, податак о захтеваној снази електране и фази поступка прикључења.

Сви поднесци и документа која се достављају, као и акта која издају оператори преносног система у поступцима прикључења морају да имају форму електронског документа, односно морају бити дигитализовани и потписани у складу са законом којим се уређују електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења.” .

Члан 14.

После члана 67. додају се називи и чл. 67а и 67б, који гласе:

„Дужности оператора преносног система при изради плана развоја преносног система

Члан 67а

Оператор преносног система је дужан да при изради плана развоја преносног система у складу са законом којим се уређује област енергетике, у анализи адекватности производње и преносног система прикаже:

1) списак пројеката прикључења за које је са оператором преносног система закључен уговор о изради студије прикључења објекта, односно за које су издати услови за пројектовање и прикључење електране од стране оператора дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система и чије прикључење не може бити одложено у складу са ставом 2. овог члана;

2) преглед историјских података о уговореној и реално обезбеђеној резерви за балансирање система у релевантном периоду;

3) методологију за процену расположиве и за процену потребне резерве за балансирање система;

4) процену потребне резерве за балансирање система у контролној области;

5) процену тренутно расположиве резерве за балансирање система у контролној области;

6) процену да ли и колико недостаје резерве за балансирање система у случају прикључења свих електрана које су у поступку прикључења, а које користе варијабилне обновљиве изворе енергије;

7) показатеље адекватности производног система за задовољење потрошње добијених на основу прорачуна;

8) закључак о ризицима по сигуран рад електроенергетског система и потреби за одлагање прикључења електрана које користе варијабилне обновљиве изворе енергије, изузев електрана из тачке 1) овог става.

Ако анализа адекватности из става 1. овог члана укаже на ризике по сигуран рад електроенергетског система услед недостатка резерве за балансирање система, као и на постојање оправданости примене мере одлагања прикључења, оператор преносног система објављује на својој интернет страници, у року десет радних дана од дана давања сагласности Агенције на план развоја преносног система, а чији је саставни део анализа адекватности, обавештење о наступању услова за одлагање поступка прикључења електрана које користе варијабилне обновљиве изворе енергије.

Оператор преносног система је дужан да у поступку прикључења електране која подлеже одлагању из става 1. овог члана обавести странку у року од 15 дана од дана објављивања обавештења.

Одлагање поступка прикључења на електроенергетски систем, за електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије, престаје да се примењује кад анализа адекватности из става 1. овог члана, покаже да постоји резерва за балансирање система у електроенергетском систему која омогућава да се све електране које подлежу том ограничењу могу прикључити на електроенергетски систем без угрожавања његовог сигурног рада.

Одлагање поступка прикључења на преносни систем за електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије

Члан 67б

Одлагање прикључења на преносном систему не примењује се на електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије, ако подносилац захтева за израду студије прикључења:

1) обезбеди нови капацитет за пружање помоћне услуге секундарне резерве који ће бити понуђен оператору преносног система за системску услугу секундарне регулације фреквенције и снаге размене или

2) из сопствених постојећих производних капацитета издвоји нов капацитет за пружање помоћне услуге секундарне резерве и који ће бити понуђен оператору преносног система за системску услугу секундарне регулације фреквенције и снаге размене или

3) обезбеди да други учесник на тржишту, уместо њега, обезбеди нови капацитет за пружање помоћне услуге секундарне резерве и који ће бити понуђен оператору преносног система за системску услугу секундарне регулације фреквенције и снаге размене.

Регулациони опсег за пружање помоћне услуге из става 1. овог члана мора да износи најмање 20% инсталисане активне снаге електране која користи варијабилне обновљиве изворе енергије.

Уколико произвођач уграђује батеријско складиште, капацитет тог складишта мора да буде најмање 0,4 MWh/MW инсталисане снаге електране.

Под новим капацитетом из става 1. овог члана сматра се синхрони производни модул или складиште електричне енергије оспособљено за рад у секундарној регулацији које није било расположиво оператору преносног система у тренутку израде важеће анализе адекватности.

Министарство ближе прописује начин доказивања испуњености услова из става 1. овог члана и члана 68б став 2. овог закона.

Електрана која користи варијабилне обновљиве изворе енергије, за све време на које је прикључена на електроенергетски систем мора да има обезбеђен капацитет на територији Републике Србије за пружање помоћне услуге секундарне резерве који ће бити понуђен оператору преносног система у складу са законом којим се уређује енергетика.” .

Члан 15.

У члану 68. ст. 1. и 2. мењају се и гласе:

„Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да води електронски, централизован и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије, који садржи: назив произвођача електричне енергије, снагу електране, локацију електране и годину трајног прикључења.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да објави списак свих поднетих захтева у поступку прикључења који садржи: назив подносиоца захтева, локацију електране, податак о захтеваној снази електране и фазу поступка прикључења.” .

После става 5. додаје се став 6, који гласи:

„Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система дужан је да у року од десет радних дана од дана подношења захтева оператора преносног система достави податке о прикљученим електранама и податке о електранама у поступку прикључења оператору преносног система од значаја за израду анализе адекватности из члана 68а овог закона, и то податке о: називу електране, локацији електране, активној снази електране, години прикључења за постојеће електране, статусу и процењеној години прикључења, као и о кумулативној активној снази за купце-произвођаче који ће бити прикључени на систем, по годинама.” .

Члан 16.

После члана 68. додају се називи чланова и чл. 68а и 68б, који гласе:

„Ограничење прикључење на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије

Члан 68а

Оператор дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да ограничи прикључење на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије тако да:

1) укупна инсталисана снага електрана које користе обновљиве изворе енергије и које су прикључене на делу дистрибутивног или затвореног дистрибутивног система, повезаног на преносни систем, није већа од 80% инсталисане снаге трансформаторске станице на месту предаје електричне енергије између дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система и преносног система, под условом да укупна активна снага која се предаје из дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система у преносни систем у једној трансформаторској станици није већа од 16 MW;

2) максимална снага електране која користи варијабилне обновљиве изворе енергије не пређе вредност од 10 MW по прикључку.

Укупна снага свих електрана из става 1. тачка 1) овог члана добија се као алгебарски збир свих појединачних модула за производњу електричне

енергије који су инсталирани од стране произвођача електричне енергије из обновљивих извора и купаца-произвођача на делу дистрибутивног или затвореног дистрибутивног система који се напајају из једног мерног места на преносном систему.

Оператор дистрибутивног система и оператор затвореног дистрибутивног система не примењују ограничење из става 1. тачка 1) овог члана на купце-произвођаче.

Одлагање поступка прикључења на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни система за електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије

Члан 68б

У случају да анализа адекватности, као саставни део плана развоја преносног система, укаже на ризике по сигуран рад електроенергетског система услед недостатка резерве за балансирање система, оператор дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да објави на интернет страници обавештење о наступању услова за одлагање поступка прикључења за електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије у року од десет радних дана од дана давања сагласности Агенције на план развоја преносног система.

Одлагање поступка прикључења на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем, не примењује се на:

1) електране које користе обновљиве изворе енергије, ако подносилац захтева у поступку прикључења испуни један од прописаних услова из члана 67б став 1. овог закона;

2) електране чији је капацитет мањи од 5 MW, а већи од 400 kW, за које подносилац захтева у поступку прикључења обезбеди складиште електричне енергије чији капацитет износи најмање 20% инсталисане снаге електране која користи варијабилне обновљиве изворе енергије, при чему капацитет складишта мора да буде најмање 0,4 MWh/MW инсталисане снаге електране;

3) електране чији је капацитет мањи од 400 kW.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да у поступку прикључења које подлеже одлагању обавести странку у року од 15 дана од дана објављивања обавештења.” .

Члан 17.

У члану 86. став 1. мења се и гласи:

„Стратешки партнер може бити привредни субјект који ће бити изабран у складу са овим законом да изгради електрану која користи обновљиве изворе енергије или да изгради енергетски објект који је од значаја за интеграцију електричне енергије из варијабилних обновљивих извора у систем, а који је обавезан да спроведе следеће радње:

1) припреми и/или делом или у целини финансира релевантне студије уколико су потребне за реализацију електране која користи обновљиве изворе енергије и

2) припреми и/или делом или у целини финансира релевантну техничку документацију потребну за реализацију електране која користи обновљиве изворе енергије и

- 3) изгради електрану која користи обновљиве изворе ако:
- (1) делом и/или у целини финансира пројекат изградње електране која користи обновљиве изворе енергије или
 - (2) посредује у обезбеђивању или обезбеди средства од међународних финансијских институција, банака и других извора финансирања за реализацију пројекта;
- 4) обезбеди капацитет на територији Републике Србије за пружање помоћне услуге секундарне резерве који ће бити понуђен оператору преносног система за системску услугу секундарне регулације фреквенције и снаге размене, у складу са чл. 67б и 68б овог закона, уколико је то услов за прикључење електране која користи варијабилне обновљиве изворе енергије.” .

Члан 18.

У члану 87. став. 1. после речи: „изворе енергије” додају се речи: „или енергетског објекта од значаја за интеграцију електричне енергије из варијабилних обновљивих извора у систем” .

У ставу 2. после тачке 4) додаје се тачка 4а), која гласи:

„4а) услове у погледу обезбеђења капацитета на територији Републике Србије за пружање помоћне услуге секундарне резерве у складу са чл. 67б и 68б овог закона;” .

Члан 19.

У члану 89. после става 10. додају се нови ст. 11 - 13, који гласе:

„У року од десет дана од дана доношења одлуке Владе о избору стратешког партнера, стратешки партнер, односно лице из члана 87. став 2. тачка 2) овог закона је у обавези да поднесе уредан и комплетан захтев за израду студије прикључења објекта на преносни систем.

Оператор преносног система је дужан да закључи уговор о изради студије прикључења објекта на преносни систем, у складу са прописима којима се уређује област енергетике и коришћење обновљивих извора енергије у року од 20 дана од дана подношења уредног и потпуног захтева за израду студије прикључења.

Оператор преносног система је дужан да изради студију прикључења у року од 60 дана од дана почетка дејства уговора о изради студије прикључења објекта на преносни систем.” .

Досадашњи ст. 11 - 12. постају ст. 14 - 15.

После досадашњег става 13, који постаје став 16. додају се ст. 17. и 18, који гласе:

„Након закључења уговора о реализацији пројекта поступак прикључења на преносни систем се наставља у складу са прописима којима се уређује област енергетике.

Уколико не дође до закључења уговора о реализацији пројекта, уговор о изради студије прикључења објекта на преносни систем из става 12. овог члана се сматра раскинутим, а студија прикључења постаје неважећа.” .

Члан 20.

Оператор преносног система је дужан да план развоја преносног система са анализом адекватности производње и преносног система донесе у

складу са одредбама члана 14. овог закона (нови члан 67а став 1) у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Агенција је дужна да на план развоја преносног система усаглашеног са чланом 14. овог закона (нови члан 67а став 1) изда сагласност у року 60 дана од дана достављања од стране оператора преносног система.

Члан 21.

Поступци започети до дана ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима по којима су започети.

Поступци започети по захтевима за израду студије прикључења на преносни систем електрана које користе варијабилне обновљиве изворе енергије, као и захтеви за измену одобрене снаге, који су поднети после 30. априла 2021. године, наставиће се након дана давања сагласности Агенције на план развоја преносног система усаглашеног са одредбом члана 14. овог закона (нови члан 67а став 1), уз могућност примене одлагања прикључења из члана 14. овог закона (нови члан 67а став 2).

Поступци започети по захтевима из става 2. овог члана могу се наставити пре доношења плана развоја преносног система са анализом адекватности производње и преносног система у складу са чланом 14. овог закона (нови члан 67а став 1), ако подносилац захтева докаже испуњеност услова из члана 14. овог закона (нови члан 67б).

Члан 22.

Гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност до краја подстицајног периода за све електране које користе обновљиве изворе енергије, а које су право на подстицајне мере стекле на основу прописа који су били на снази до 30. априла 2021. године.

Члан 23.

Поступци прикључења који се односе на купце-произвођаче који су започети до ступања на снагу овог закона наставиће се по прописима по којима су започети.

Прописи за спровођење овог закона који се односе на поступке прикључења купца-произвођача на систем донеће се у року од годину дана од дана доношења овог закона.

До доношења прописа из става 2. овог члана, примењиваће се важећи прописи ако нису у супротности са одредбама овог закона.

Купци-произвођачи који стекну тај статус по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона, не подлежу ограничењима из члана 12. став 1. овог закона.

Подзаконски акт из члана 14. овог закона (нови члан 67б став 5) донеће Министарство у року од два месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 24.

Оператор дистрибутивног система, односно затвореног дистрибутивног система поступа по захтевима за прикључење који су поднети после ступања на снагу овог закона након дана давања сагласности Агенције на план развоја преносног система усаглашеног са одредбом члана 14. овог закона (нови члан 67а став 1), уз могућност примене одлагања прикључења из члана 14. овог закона (нови члан 67а став 2).

Поступци започети по захтевима за прикључење поднети оператору

дистрибутивног система и затвореног дистрибутивног система до дана ступања на снагу овог закона наставиће се у складу са прописима по којима су започети.

Члан 25.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи одредба члана 433. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС” , бр. 145/14, 95/18 - др. закон и 40/21) у делу који гласи: „и став 2. у делу који се односи на тачку 6)” .

Члан 26.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” , осим одредбе члана 12. овог закона у делу који се односи на члан 58. став 4. тачка 2), која се примењује од 1. јануара 2024. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношења Закона о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије садржан је у одредби члана 97. тач. 6. и 9. Устава Републике Србије, где је, између осталог, прописано да Република Србија уређује и обезбеђује систем обављања појединих привредних и других делатности, као и одрживи развој.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

1. Проблеми за које закон треба реши

Закон о коришћењу обновљивих извора енергије (у даљем тексту: Закон о ОИЕ) је објављен у „Службеном гласнику РС” , број: 40/21 од 22. априла 2021. године, а ступио је на снагу 30. априла 2021. године. Закон о ОИЕ требало је да реши проблем недовољног повећања удела обновљивих извора енергије (у даљем тексту: ОИЕ) уклањајући главне узроке који спречавају њихов раст, али и да постигне друге циљеве у овој области.

Након ступања на снагу Закона о ОИЕ наступио је период његове примене, у оквиру кога су идентификовани одређени проблеми, те је у министарству надлежном за послове енергетике (у даљем тексту: Министарство) оцењено да се ти проблеми могу превазићи искључиво изменама и допунама важећег закона.

Наиме, основни разлози за припрему Предлога закона о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије (у даљем тексту: Предлог закона), тј. проблеми за које закон треба реши се огледају у следећем:

Постојеће законско решење у члану 10. Закона о ОИЕ даје право свим произвођачима из обновљивих извора енергије да пренесу балансу одговорност на гарантованог снабдевача, односно Јавно предузеће Електропривреда Србије, Београд (у даљем тексту: ЈП ЕПС) који обавља функцију гарантованог снабдевача и уједно је највећи учесник на тржишту.

Ово право закон гарантује без обзира да ли се произвођачи налазе у систему подстицаја. Постојеће решење има за последицу велики ризик за пословање ЈП ЕПС-а и крајње купце који финансирају подстицаје, јер је једном учеснику на тржишту законски наметнута обавеза преузимања балансне одговорности и за пројекте који се развијају комерцијално. Због тога, предлаже се да се преузимање балансне одговорности од стране гарантованог снабдевача задржи као привремена мера, само за повлашћене произвођаче који су у систему подстицаја, док пројекти који се развијају на комерцијалној бази морају самостално решити питање балансне одговорности на комерцијалној основи.

Наведена законска обавеза у члану 10. закона је значајно смањила пословни ризик произвођача који користе ОИЕ, због чега је мотивисале инвеститоре да се упусте у масовни развој пројеката и поднесу велики број захтева за прикључење. Тако је за мање од годину и по дана од примене Закона о коришћењу ОИЕ укупан капацитет за електране које користе ОИЕ порастао са 4 GW на 20 GW. Да би се разумео колики је то обим пројеката, треба имати у виду да је укупан инсталирани капацитет у Србији око 8-9000 MW

свих електрана. Због ванредног броја захтева, оператор преносног система био је принуђен да обустави решавања захтева, јер би се, у случају ступања оператора преносног система у уговорне обавезе са свим наведеним пројектима, омогућио наставак реализације пројеката које користе варијабилне обновљиве изворе енергије у обиму који би, у случају њихове изградње и пуштања у рад угрозио сигурност рада електроенергетског система услед физички недоступне резерве за балансирање система, а оператора система изложио високим трошковима накнаде штете, у случају обуставе оператора система да преузима електричну енергију од стране произвођача.

Због тога се предлаже да оператор преносног система врши анализу адекватности производње електричне енергије и преносног система при изради плана развоја система. У случају да анализе покажу да није могуће обезбедити резерву за балансирања система, оператор преносног система заједно са оператором дистрибутивног система примењује меру одлагања прикључења на електроенергетски систем електрана које користе варијабилне обновљиве изворе, уз могућност да произвођачи из варијабилних обновљивих извора енергије обезбеде, или сами или преко других учесника на тржишту, додатни капацитет за пружање помоћних услуга оператору преносног система, а који обухватају регулацију фреквенције и размену снаге (батерија и друга складишта, односно управљиве изворе енергије), уколико не желе да буду подвргнути мери одлагања прикључења до појаве физичке доступне балансне резерве у систему. На овај начин, пружа се заштита електроенергетском систему од неконтролисаног прикључења великих капацитета који користе варијабилне обновљиве изворе енергије, који би у екстремним случајевима могли да потроше сву физички доступну резерву за балансирање, али се истовремено омогућава и у таквим ситуацијама да инвеститор настави са прикључењем капацитета уколико је спреман да обезбеди додатни капацитет оператору система за балансирање система услед прикључења његове електране. Посебна повољност огледа се у могућности да за инвеститора наведену обавезу може да испуни други учесник на тржишту, чиме се отвара могућност развоја тржишта помоћних услуга. Изузетно, из мере одлагања прикључења изузимају се све електране за које су оператори система преузели обавезу у поступку прикључења из разлога правне сигурности.

У погледу постојећег законског решења да се однос гарантованог снабдевача и произвођача из обновљивих извора у вези са балансном одговорношћу реши кроз дозвољени проценат балансног одступања и плаћање фиксне накнаде гарантованог снабдевачу од стране произвођача за сваки киловат сат ван дозвољеног процента балансног одступања показало се недовољним да реши питање дебаланса који би произвођачи правили гарантованом снабдевачу унутар дозвољеног процента балансног одступања. Додатно, одређивање дозвољеног процента одступања на сатном нивоу и посматрање грешке на том нивоу није се показало као једноставно и ефикасно решење. Зато се сада предлаже да повлашћени произвођачи плаћају фиксну накнаду гарантованом снабдевачу по сваком произведеном MWh, уз узајамну финансијску компензацију по цени на дан-унапред тржишту у зависности од смера дебаланса који повлашћени произвођачи праве (ако повлашћени произвођачи произведу мање електричне енергије од планиране производње, онда они плаћају гарантованом снабдевачу, ако произведу више од плана, онда гарантовани снабдевач плаћа повлашћеним произвођачима). На овај начин обезбеђује се да повлашћени произвођачи генеришу приходе око реалне производње, а гарантовани снабдевач добиће накнаду за пружање услуге

балансирања кроз фиксну накнаду, уз могућност да добије додатну накнаду уколико повлашћени произвођач не прогнозира добро производњу електричне енергије, при чему ће принципи добре прогнозе бити дефинисани у подзаконском акту.

Кад је реч о постојећем законском решењу да се балансна одговорност произвођача из обновљивих извора енергије одложи до успоставља ликвидног организованог унутардневног тржишта, указује се да је у условима најављеног успостављања домаћег организованог унутардневног тржишта и процеса спајања са европским унутардневним тржиштем, предметно решење постало сувишно, нарочито у контексту појаве првих великих комерцијалних пројеката на енергију ветра који су решили питање балансне одговорности без ликвидности унутардневног тржишта. Зато се сада предлажу нова решења која ће омогућити бржу интеграцију на тржиште произвођача који користе ОИЕ тако што се ће сви произвођачи из ОИЕ, без обзира да ли су у систему подстицаја или не, бити дужни да сами уреде балансну одговорност наступањем једног од следећа два услова: истеком рока од 6 месеци од дана спајања домаћег организованог унутардневног тржишта са европским унутардневним тржиштем или истеком рока од 30 месеци од дана успостављања домаћег организованог унутардневног тржишта.

Наредни проблем који Предлог закона треба да реши тиче се инсталисане снаге производних објеката купаца-произвођача. Постојеће решење предвиђа да купци-произвођачи могу без ограничења да се прикључују на електроенергетски систем, при чему је њихова одговорност према електроенергетском систему у потпуности искључена (немају балансну одговорност, уживају право на приоритетан приступ, нису дужни да учествују у пружању помоћних услуга). У европској пракси купци-произвођачи су ограничени по снази и то углавном на мале снаге (мање од 400 kW). Слично пракса је у земљама Енергетске заједнице:

- Грузија – 100 kW,
- Јерменија – 150 kW,
- Босна и Херцеговина – 50 kW,
- Црна Гора – 50 kW,
- Македонија – домаћинства 4 kW, остали купци произвођачи до 20

kW.

Претходно наведено је посебно битно у контексту укупно поднетих захтева за прикључење варијабилних обновљивих извора енергије, у износу од 20.000 MW што далеко превазилази могућности националног електроенергетског система из угла флексибилности, односно доступне регулационе резерве неопходне за сигуран и неометан рад електроенергетског система.

Ограничење инсталисане снаге купаца-произвођача је потребно да би се створили услови за увођење новог концепта који постоји у Европској унији - активног купца кроз измене Закона о енергетици, а који ће омогућити пре свега привреди да инсталира соларне електране за сопствене потребе и вишак произведене електричне енергије да пласира у мрежу, уз појачану одговорност према операторима система (балансна одговорност, пружање помоћних услуга и сл.). Зато се предлаже да инсталисана снага купаца-произвођача буде ограничена до 6,9 kW за домаћинства, односно до 150 kW за купце-произвођаче који нису у категорији домаћинства.

Ограничавањем инсталисане активне снаге купаца-произвођача на 150 kW све јединице веће снаге постају обавезне да учествују у помоћним, односно

системским услугама, а што је дефинисано Уредбом о мрежним правилима која се односе на прикључење на мрежу производних јединица, на тај начин доприносећи укупној флексибилности електроенергетског система и повећавајући укупан ниво технички изводљиве интеграције варијабилних обновљивих извора енергије.

Са друге стране, ограничење инсталисане снаге купаца-произвођача у категорији домаћинства до 6,9 kW има за циљ да оптимизује инвестицију домаћинства у складу са реалном годишњом потрошњом. Предложеним капацитетом електране домаћинства које месечно троши у просеку 700 kWh (напомена: просечна потрошња електричне енергије у домаћинствима креће се у просеку 500 kWh, али је узета већа вредност) и користи електричну енергију за климатизацију у току лета ће моћи да уравнотежи годишњу производњу и потрошњу.

Уколико би се допустило као досадашње законско решење, да домаћинства могу да уграде капацитет неограничено до износа одобрене снаге свог прикључка за потрошњу у износу од 17,25 kW, купац-произвођач би имао на располагању око 24000 kWh електричне енергије на годишњем нивоу, што је 2000 kWh електричне енергије месечно. Очигледно је да домаћинство ту енергију може потрошити једино ако се та енергија користи за грејање стамбеног простора (из разматрања се изузима обављање неке пословне делатности, пошто се у том случају не ради о домаћинству). Таква ситуација била би крајње неповољна по електроенергетски систем, пошто би се електрична енергија доминантно производила лети и предавала у електроенергетски систем, а преузимала из електроенергетског система и трошила зими. За грубу процену очекиваних ефеката таквог стања, може се претпоставити да би само 20 хиљада домаћинстава, која би користила електрична грејна тела снаге 12 kW проузроковала додатно оптерећење на систему од 240 MW, у време када је електрична енергија најскупља на тржишту. Тај потенцијални негативан утицај се може једноставно избећи тако што се инсталисана снага електрана купаца-произвођача у домаћинствима ограничи на прихватљиву вредност, која је довољна за обављање свих активности, изузев коришћења електричне енергије за грејање просторија.

Предлог закона треба да ограничи право приоритетног приступа за сва произвођаче из обновљивих извора енергије, тако да је оно ограничено само на мала постројења до 400 kW, а од 1. јануара 2026. године само на 200 kW.

Предлог закона треба реши питање надлежности за одређивање максималне цене која се може понудити на аукцијама, с обзиром да постојеће решење предвиђа да Агенција за енергетику Републике Србије одређује максималну цену на аукцијама, а Министарство их спроводи, што потенцијално доводи до неефикасности целог процеса, јер се одговорност за успех аукција и њихово спровођење дистрибуира на две државне институције, од којих је једна независна и самостална у раду, па је потребно систем аукције централизовати око једне институције.

Предлог закона треба да спречи злоупотребе инвеститора да заобилазе прикључење на преносни систем и вештачки деле пројекат на мање пројекте користећи прикључење на дистрибутивни систем да пласирају енергију у систем, која би услед, недостатка конзума на дистрибутивног нивоу била преусмеравана на преносни систем. У том погледу предлаже се да укупна инсталисана снага свих електрана које користе ОИЕ не може да буде већа од 80% инсталисане снаге трансформаторске станице преко које се врши примопредаје електричне енергије из дистрибутивног у преносни систем,

односно вредност примопредаје из дистрибутивног у преносни систем не може бити већа од 16 MW. Граница од 80% заснована је на правилима о раду дистрибутивног система која прописују техничко правило да се електроенергетски трансформатори могу оптеретити до вредности од 80% трајног дозвољеног оптерећења, док је граница од 16 MW заснована на правилу да је максимална одобрена снага прикључења на дистрибутивном нивоу за потрошаче 16 MW.

Овим решењем се са једне стране, мотивишу инвеститори да електране на дистрибутивном нивоу граде у близини конзума, док са друге стране, уколико се граде у удаљеним подручјима где није велики конзум електричне енергије, поставља се ограничење да укупно пласирана електрична енергије из дистрибутивног система у преносни систем, а која је претходно преузета од произвођача из варијабилних ОИЕ, не може бити већа од 16 MW, чиме се спречава дељење пројеката на мање делове које би по укупној снази требало да се прикључе на преносни систем.

У погледу стратешког партнера потребне су измене које ће прецизирати обавезе стратешког партнера приликом прикључења у складу са предложеним правцем промена у погледу обавезе обезбеђења додатних капацитета за балансирање.

2. Циљеви који се законом постижу

Предлог закона је усмерен на то да се његовим доношењем елиминишу проблеми идентификовани у периоду његове примене, а посебно да постигну следећи циљеви:

1) да се створе услови за спровођење аукција и уређење балансне одговорности за произвођаче у систему подстицаја на такав начин који ће бити атрактиван за улагање у нове ОИЕ капацитете и омогућити њихову интеграцију на тржиште, а са друге стране, који ће заштити гарантованог снабдевача и крајње купце од неумерено високих трошкова интеграције обновљивих извора у систем,

2) да се обезбеди заштитни механизам од угрожавања сигурности рада електроенергетског система у случају масивне интеграције варијабилних обновљивих извора енергије, тако што ће произвођачи из варијабилних обновљивих извора енергије, ако оператор преносног система процени у анализи сигурности и адекватности рада електроенергетског система да је систем угрожен, обезбедити додатни капацитет за пружање помоћних услуга оператору преносног система који обухватају регулацију фреквенције и размену снаге (батерија и друга складишта, односно управљиве изворе енергије), уколико не желе да буду подвргнути мери одлагања прикључења до појаве физичке доступне балансне резерве

3) да се концепт купаца-произвођача ограничи на ниво који омогућава интеграцију у безбедну по систем, као и да створе регулаторни услови за увођење новог концепта активног купца у закон којим се уређује енергетика.

3. Разматране могућности да се проблем реши без доношења закона и зашто је доношење закона најбољи начин решавања проблема

Предлог закона је једини ефикасан начин да се постојећи практични проблеми у примени Закона о ОИЕ реше. Без Предлога закона није могуће решити горе наведене проблеме.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона врше се измене у члану 4. Закона о ОИЕ којима је одређено значење израза у том закону.

Чланом 2. Предлога закона брише се став 2. у члану 9. Закона о ОИЕ чиме се врши измена система подстицаја за производњу електричне енергије из обновљивих извора.

Чланом 3. Предлога закона мења се члан 10. Закона о ОИЕ којим се уређује преузимање балансне одговорности.

Чланом 4. Предлога закона, после члана 10. Закона о ОИЕ додају се називи чл. 10а и 10б и чл. 10а и 10б којима се утврђују права и обавезе гарантованог снабдевача и повлашћеног произвођача у систему тржишне премије, као и надокнада трошкова гарантованог снабдевача услед преузимања балансне одговорности за повлашћене произвођаче у систему тржишне премије.

Чланом 5. Предлога закона мења се члан 11. став 1. Закона о ОИЕ чиме се врши прецизирање дужности оператора преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система.

Чланом 6. Предлога закона мења се члан 14. став 3. Закона о ОИЕ чиме се прецизира стицање тржишне премије.

Чланом 7. Предлога закона мењају се назив члана и члан 15. Закона о ОИЕ којим се одређују максималне понуђене цене на аукцији за тржишне премије.

Чланом 8. Предлога закона мења се члан 17. став 3. Закона о ОИЕ којим се прописују елементи јавног позива којим се покреће и спроводи поступак аукција.

Чланом 9. Предлога закона мења се и допуњује члан 21. Закона о ОИЕ чиме се прецизира поступак састављања ранг листе и попуњавање квоте које представљају укупну одобрену снагу електрана у MW или електричне енергије у MWh за које се могу стећи тржишне премије, односно фид-ин тарифе.

Чланом 10. Предлога закона мења се назив члана и члан 34. Закона о ОИЕ којим се прописују одређивање максималне понуђене цене на аукцији за фид-ин тарифе.

Чланом 11. Предлога закона мења се члан 57. став 4. Закона о ОИЕ чиме се даје овлашћење Влади да пропише начин обрачуна, плаћања и расподеле средстава по основу накнаде за подстицај повлашћених произвођача и начин обрачуна, плаћања, прикупљања и расподеле додатних подстицајних средстава, намену и начин расподеле средстава добијених на основу негативне тржишне премије, као и праћење и извештавање у вези са подстицајним средствима и средствима добијених на основу негативне тржишне премије.

Чланом 12. Предлога закона врше се допуне члана 58. Закона о ОИЕ, чиме се прецизирају ограничења инсталисане снаге производног објекта купца-произвођача.

Чланом 13. Предлога закона мења се члан 67. Закона о ОИЕ у смислу да је оператор преносног система дужан да води електронски, централизован и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве

изворе енергије, као и да објави списак свих поднетих захтева у поступку прикључења.

Чланом 14. Предлога закона, после члана 67. Закона о ОИЕ додају се називи чланова и чл. 67а и 67б којима се прописују дужности оператора преносног система при изради плана развоја преносног система, као и одлагање поступка прикључења на преносни систем за електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије.

Чланом 15. Предлога закона врши се допуна члана 68. Закона о ОИЕ чиме се прецизирају дужности оператора дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система које се тичу вођења електронског, централизованог и јавно доступног регистра свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије, објављивања списка свих поднетих захтева у поступку прикључења, као и дужности оператора дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система да оператору преносног система достави податке о прикљученим електранама и податке о електранама у поступку прикључења.

Чланом 16. Предлога закона, после члана 68. Закона о ОИЕ додају се називи чланова и чл. 68а и 68б којима се прописује ограничење прикључења на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем електрана које користе варијабилне обновљиве изворе енергије, као и одлагање поступка прикључења на дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем за електране које користе варијабилне обновљиве изворе енергије.

Чланом 17. Предлога закона у члану 86. Закона о ОИЕ мења се став 1. чиме се утврђују обавезе, односно радње стратешког партнера - привредног субјекта, изабраног у складу са овим законом, да изгради електрану која користи обновљиве изворе енергије или да изгради енергетски објекат који је од значаја за интеграцију електричне енергије из варијабилних обновљивих извора у систем.

Чланом 18. Предлога закона допуњује се члан 87. Закона о ОИЕ чиме се прецизирају услови на основу којих Влада може да одлучи да за реализацију пројеката изградње са или без управљања и одржавања електране која користи обновљиве изворе енергије спроведе избор стратешког партнера, као и садржина те одлуке.

Чланом 19. Предлога закона допуњује се члан 89. Закона о ОИЕ чиме се прецизира спровођење поступка избора стратешког партнера, као и прописују дужности стратешког партнера и оператора преносног система у току тог поступка.

У чл. 20 – 24. Предлога закона прописују се прелазне одредбе Закона о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије.

Чланом 25. Предлога закона прописано је да престаје да важи одредба члана 433. став 1. Закона о енергетици („Службени гласник РС” бр. 145/14, 95/18 – др. закон и 40/21), у делу који гласи: „и став 2. у делу који се односи на тачку 6)” .

Чланом 26. Предлога закона прописано је ступање на снагу Закона о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије, као и почетак примене члана 12. овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.

V. ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ВАЖЕЋЕГ ЗАКОНА КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ, ОДНОСНО ДОПУЊУЈУ

Значење израза

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

1) аукција је поступак у коме се учесници на конкурентан начин надмећу да понудом најниже фид-ин тарифе, односно тржишне премије, попуне квоту и стекну право на подстицајне мере;

2) биогорива су течна горива за саобраћај, произведена из биомасе;

3) биогаз је гасовито гориво из биомасе;

4) биомаса је биоразградиви део производа, отпада и остатака биолошког порекла из пољопривреде (укључујући биљне и животињске материје), шумарства и повезаних индустрија, као и биоразградиви део индустријског и комуналног отпада у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом;

5) биометан је гасовито гориво које се користи у саобраћају, добијено прерадом, односно пречишћавањем биогаза;

6) биотечност је течна горива произведена из биомасе, које се користи у енергетске сврхе, осим за саобраћај, укључујући производњу електричне енергије и топлотне енергије;

7А) ВАРИЈАБИЛНИ ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ СУ ПРИМАРНИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ (ЕНЕРГИЈА ВЕТРА, ЕНЕРГИЈА СУНЦА И ДР.) ЧИЈИ ЕНЕРГЕТСКИ ПОТЕНЦИЈАЛ ЗАВИСИ ОД МЕТЕОРОЛОШКИХ УСЛОВА КОЈЕ ЈЕ ТЕШКО ПРЕЦИЗНО ПРОГНОЗИРАТИ, УСЛЕД ЧЕГА ПРИЛИКОМ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ТАКВИХ ИЗВОРА МОГУ НАСТАТИ ВЕЋА ОДСТУПАЊА ИЗМЕЂУ ПРОИЗВЕДЕНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ПЛАНИРАНЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У ОДНОСУ НА ДРУГЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ;

7) бруто финална потрошња енергије је укупна финална енергија потрошена за енергетске сврхе у индустрији, саобраћају, домаћинствима, јавним и комерцијалним делатностима, пољопривреди, шумарству и рибарству, укључујући сопствену потрошњу електричне и топлотне енергије у сектору производње електричне и топлотне енергије и губитке у преносу и дистрибуцији електричне и топлотне енергије;

8) виша сила је непредвидив и неизбежан догађај као што је: ванредно стање, пандемија, елементарна непогода или други непредвиђени догађај, односно околност којом се угрожава безбедност и здравље људи и/или животне средине;

9) гаранција порекла је електронски документ који има искључиву функцију да крајњем купцу докаже да је одређена количина енергије произведена из обновљивих извора енергије;

10) гориво из биомасе је гасовито, односно чврсто гориво произведено из биомасе;

11) горива из рециклираног угљеника представљају течна и гасовита горива произведена из течног или чврстог отпада необновљивог порекла, који није погодан за рециклажу материјала или од гаса из процеса прераде отпада и издувног/отпадног гаса необновљивог порекла, који су настали као незаобилазне и ненамерне последице производног процеса у индустријским постројењима, у складу са прописима којима се уређује управљање отпадом;

11А) ДАН СПАЈАЊА ТРЖИШТА ЗНАЧИ ПРВИ ДАН ОПЕРАТИВНОГ РАДА, У СПОЈЕНОМ РЕЖИМУ, УНУТАРДНЕВНОГ ОРГАНИЗОВАНОГ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ СПОЈЕНОГ СА ЈЕДИНСТВЕНИМ ЕВРОПСКИМ ОРГАНИЗОВАНИМ УНУТАРДНЕВНИМ ТРЖИШТЕМ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ;

12) демонстрациони пројекат је некомерцијални пројекат из обновљивих извора енергије којим се нека технологија демонстрира као прва те врсте и представља значајну иновацију која увелико премашује највиши ниво постојеће технологије коришћења обновљивих извора и има статус иновационог пројекта у смислу закона којим се уређује иновациона делатност;

13) део капацитета електране је део одобрене снаге електране;

~~14) дозвољени проценат балансног одступања је максимални проценат одступања између стварно произведене количине електричне енергије у односу на планирану количину електричне енергије, коју произвођач електричне енергије из обновљивих извора може да проузрокује без дужности да надокнади трошкове балансног одступања;~~

14) ДОБРА ПРОГНОЗА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЈЕ ПРОГНОЗА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЗА ЧИЈЕ ГРЕШКЕ СЕ НЕ ПЛАЋА ДОДАТНА НАКНАДА ГАРАНТОВАНОМ СНАБДЕВАЧУ, А КОЈА СЕ УТВРЂУЈЕ НА ОСНОВУ КРИТЕРИЈУМА ДЕФИНИСАНИМ ПОДЗАКОНСКИМ АКТОМ ИЗ ЧЛАНА 10А СТАВ 6. ОВОГ ЗАКОНА;

15) домаћинство је заједница лица чији чланови заједно станују, заједно се хране и троше остварене приходе, односно самац који самостално живи, самостално се храни и троши остварене приходе;

16) електрана у изградњи је електрана за коју је издата потврда о пријави завршетка изградње темеља од стране надлежног органа или електрана за коју су обезбеђена средства за завршетак изградње електране;

16А) ЕВРОПСКО ОРГАНИЗОВАНО ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЈЕ ОРГАНИЗОВАНО ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У ЕВРОПИ НА КОМЕ СЕ ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈЕ КУПУЈЕ И ПРОДАЈЕ УНУТАР ДАНА ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ;

17) заједнички пројекат је врста механизма сарадње између држава који могу да уговоре две или више држава у циљу производње електричне, односно топлотне енергије и који може да укључи приватне произвођаче;

18) заједничка шема подршке је врста механизма сарадње коју две или више држава могу да уговоре у циљу омогућавања њиховог узајамног учешћа у њиховим националним системима подстицаја;

~~19) ликвидно организовано унутардневно тржиште је организовано унутардневно тржиште електричне енергије на коме учесници на тржишту, а посебно произвођачи електричне енергије из обновљивих извора, имају могућност да по конкурентној цени купују или продају потребне количине електричне енергије како би ефикасно регулисали балансна одступања;~~

20) обновљиви водоник је водоник који се користи у енергетске сврхе, произведен поступком електролизе коришћењем електричне енергије која је произведена из обновљивих извора енергије;

20А) ЈЕДИНСТВЕНО ЕВРОПСКО ОРГАНИЗОВАНО УНУТАРДНЕВНО ТРЖИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЈЕ ДЕО ЕВРОПСКОГ ОРГАНИЗОВАНОГ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ НА КОМЕ УЧЕСНИЦИ НА ТРЖИШТУ У ЕВРОПИ МОГУ ДА КУПУЈУ И ПРОДАЈУ ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ УНУТАР ДАНА ИСПОРУКЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ;

21) капацитет електране је одобрена снага електране утврђена од стране надлежног оператора система;

21А) КАПАЦИТЕТ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ ЈЕ СИНХРОНИ ПРОИЗВОДНИ МОДУЛ ИЛИ СКЛАДИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ОСПОСОБЉЕНО ДА ПРУЖА ПОМОЋНУ УСЛУГУ СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ, У СКЛАДУ СА ПРАВИЛИМА О РАДУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА, ОДНОСНО ПРАВИЛИМА О РАДУ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА И ЊИХОВИМ СПЕЦИФИЧНИМ ТЕХНОЛОГИЈАМА;

22) квоте представљају укупну одобрену снагу електрана у MW или електричну енергију у MWh за које се могу стећи тржишне премије, односно фид-ин тарифе;

23) купац-произвођач је крајњи купац који је на унутрашње инсталације прикључио сопствени објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије, при чему се произведена електрична енергија користи за снабдевање сопствене потрошње, а вишак произведене електричне енергије испоручује у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем;

24) мало постројење је електрана одобрене снаге мање од 500 kW, односно електрана на ветар чија је одобрена снага мања од 3 MW;

25) напредна биогорива су биогорива произведена из посебних сировина која су прописана подзаконским актом из члана 78. овог закона;

25А) НЕГАТИВНА ТРЖИШНА ПРЕМИЈА ЈЕ НЕГАТИВНА РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ОСТВАРЕНЕ ЦЕНЕ И РЕФЕРЕНТНЕ ТРЖИШНЕ ЦЕНЕ;

26) нето електрична енергија представља разлику укупне преузете и укупне испоручене електричне енергије купца-произвођача у преносни, дистрибутивни, односно затворени дистрибутивни систем у току једног месеца, утврђене у kWh на основу читавања бројила електричне енергије која испуњавају прописане метролошке захтеве;

27) нето мерење је начин обрачуна нето електричне енергије, при коме се вишком испоручене електричне енергије, у току једног месеца, умањује нето количина електричне енергије у току наредног месеца;

28) нето обрачун је начин обрачуна нето електричне енергије, при коме се вредност вишка предате електричне енергије, у току једног месеца обрачунава и наплаћује на основу уговора између купца-произвођача и снабдевача;

29) обновљиви извори енергије су нефосилни извори енергије као што су: водотокови, биомаса, ветар, сунце, обновљиви водоник, биогас, депонијски гас, гас из погона за прераду канализационих вода, извори геотермалне енергије и други обновљиви извори енергије;

30) обновљива течна и гасовита горива небиолошког порекла су течна или гасовита горива из обновљивих извора енергије која се користе у саобраћају, али под условом да нису добијена из биомасе и да нису биогорива;

31) овлашћена уговорна страна је правно лице које закључује уговор о тржишној премији са корисницима тржишне премије, при чему то лице врши само исплату тржишне премије, али не и откуп електричне енергије од корисника тржишне премије;

32) остаци из пољопривреде, рибарства, шумарства и аквакултуре су остаци који су непосредно произведени у оквиру делатности пољопривреде, аквакултуре, рибарства и шумарства и не укључују остатке из повезаних индустрија и остатке прераде;

33) остаци прераде су материје које нису финални производи и не представљају примарни циљ производног поступка, а настали су у поступку који није намерно измењен у циљу њихове производње;

33А) ОСТВАРЕНА ЦЕНА ЈЕ ПРИХВАЋЕНА ПОНУЂЕНА ЦЕНА КОЈА ЈЕ УТВРЂЕНА РЕШЕЊЕМ О ДОДЕЛИ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ;

34) отпад је свака материја или предмет који држалац одбацује, намерава да га одбаци или је неопходно да га одбаци, при чему се не сматрају отпадом материје или предмети који се намерно промене или контаминирају да би били обухваћени овом дефиницијом;

35) отпадна топлотна енергија је топлотна енергија која нужно настаје као нуспроизвод у индустријским постројењима, постројењима за производњу енергије, сектору услуга, која би без приступа систему за даљинско грејање и хлађење била неискоришћено расута у ваздух или воду;

36) повлашћени произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: повлашћени произвођач) је правно лице или предузетник који производи електричну енергију из обновљивих извора и остварује право на фид-ин тарифу или тржишну премију у складу са овим законом;

37) подстицајне мере су инструменти или механизми подршке производњи енергије из обновљивих извора енергије;

38) пољопривредна биомаса је биомаса произведена у пољопривреди;

38А) ПОМОЋНА УСЛУГА СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ ЈЕ УСЛУГА КОЈОМ КОРИСНИЦИ СИСТЕМА ОБЕЗБЕЂУЈУ СЕКУНДАРНУ РЕЗЕРВУ ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА НА ОСНОВУ УГОВОРА О ПРУЖАЊУ ПОМОЋНИХ УСЛУГА ЗА ПОТРЕБЕ СИСТЕМСКЕ УСЛУГЕ СЕКУНДАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ФРЕКВЕНЦИЈЕ И СНАГЕ РАЗМЕНЕ;

39) привремени повлашћени произвођач електричне енергије из обновљивих извора енергије (у даљем тексту: привремени повлашћени произвођач) је правно лице или предузетник који је у поступку аукције стекао право на тржишну премију, односно право на фид-ин тарифу и има друга права и обавезе предвиђене овим законом;

39А) ПРИМАРНИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ СУ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ КОЈИ СЕ НАЛАЗЕ У ПРИРОДИ;

40) произвођач из обновљивих извора енергије је правно лице или предузетник који производи електричну енергију из обновљивих извора и има право на гаранције порекла;

41) референтна тржишна цена је цена електричне енергије на дан-унапред организованом тржишту електричне енергије у Републици Србији;

41А) СЕКУНДАРНА РЕГУЛАЦИЈА ФРЕКВЕНЦИЈЕ И СНАГЕ РАЗМЕНЕ ЈЕ ВРСТА СИСТЕМСКЕ УСЛУГЕ КОЈУ ПРУЖА ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА У СКЛАДУ СА ПРАВИЛИМА О РАДУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА;

42) систем подстицаја је скуп подстицајних мера који се односи на одређену технологију производње енергије из обновљивих извора и који се примењује ради достизања националних циљева у погледу коришћења обновљивих извора енергије;

43) складиштење електричне енергије је чување произведене електричне енергије у складишту до тренутка у коме ће бити коришћена;

44) снабдевачи горивом су енергетски субјекти који на тржиште стављају деривате нафте из сопствене производње и увоза;

45) статистички трансфер је врста механизма сарадње између држава којим се количина енергије из обновљивих извора уговорена између две или више држава, статистички преноси из једне државе у другу;

46) топлотна енергија је унутрашња (термичка) енергија вреле воде, топле воде или паре или расхладног флуида, која се користи за загревање или хлађење простора, загревање потрошне топле воде или за потребе технолошких процеса;

47) трошкови интеграције у систем су трошкови интегрисања производње из обновљивих извора енергије и друге дистрибуиране производње електричне енергије у систем за пренос, дистрибутивни и затворени дистрибутивни систем електричне енергије;

48) уговор о откупу електричне енергије из обновљивих извора енергије је уговор на основу кога физичко или правно лице непосредно купује електричну енергију из обновљивих извора од произвођача електричне енергије из обновљивих извора;

49) шумска биомаса је биомаса произведена у шумарству.

Други изрази који се употребљавају у овом закону, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење дефинисано законом којим се уређује енергетика.

Сви термини у овом закону употребљени у мушком роду подразумевају се и у женском роду и обрнуто.

Врсте система подстицаја

Члан 9.

Подстицаји за производњу електричне енергије из обновљивих извора спроводе се у одређеном подстицајном периоду кроз систем тржишних премија и систем фид-ин тарифа и односе се на цену електричне енергије, преузимање балансне одговорности, право на приоритетан приступ систему и друге подстицаје прописане законом.

~~Изузетно од става 1. овог члана, произвођачи електричне енергије из обновљивих извора који су ван система подстицаја имају право на преузимање балансне одговорности и право на приоритетан приступ систему у складу са овим законом.~~

Повлашћени произвођачи имају право само на један систем подстицаја за исту електрану.

Преузимање балансне одговорности

Члан 10.

~~Гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност за произвођаче из обновљивих извора енергије који су у систему тржишне премије или су ван система подстицаја, до успостављања ликвидног организованог унутардневног тржишта електричне енергије.~~

~~Произвођач електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана има право да пренесе балансну одговорност на другу балансно одговорну страну у складу са законом којим се уређује област енергетике и правилима о раду тржишта.~~

~~Гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност и сноси трошкове балансирања за произвођаче електричне енергије из обновљивих извора који су у систему фид-ин тарифе, до истека подстицајног периода.~~

~~У случају да остварена производња произвођача електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана, одступа више од дозвољеног процента балансног одступања у обрачунском периоду, произвођачи снесу трошкове балансирања плаћањем фиксне накнаде за сваки kWh одступања њихове остварене производње од плана који пријаве гарантованом снабдевачу.~~

~~Гарантовани снабдевач и произвођач електричне енергије из обновљивих извора из става 1. овог члана, закључују уговор о преузимању балансне одговорности у складу са законом којим се уређује области енергетике, овим законом и подзаконским актом из става 11. овог члана.~~

~~Агенција за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), дужна је да прати развој организованог унутардневног тржишта електричне енергије и да објави до краја фебруара текуће године извештај да ли је успостављено ликвидно организовано унутардневно тржиште.~~

~~Агенција утврђује ликвидност организованог унутардневног тржишта на основу испуњености критеријума који се односе на:~~

~~1) релативни однос обима трговања на организованом унутардневном тржишту и укупне потрошње електричне енергије у Републици Србији;~~

~~2) обим трговања на организованом унутардневном тржишту;~~

~~3) разлику између највише цене које су купци били спремни да плате и најниже цене коју су продајци били спремни да прихвате у одређеном периоду трговања на организованом унутардневном тржишту;~~

~~4) концентрацију организованог унутардневног тржишта;~~

~~5) друге критеријуме утврђене подзаконским актима донетим на основу става 11. овог члана.~~

~~Ако Агенција утврди да су испуњени критеријуми из става 7. овог члана, Агенција врши процену одрживости услова који су довели до испуњености критеријума:~~

~~1) процењујући развој ликвидности организованог унутардневног тржишта током одговарајућег претходног периода;~~

~~2) утврђујући да ли је ниво ликвидности био стабилан или се повећавао током одговарајућег претходног периода и~~

~~3) процењујући да ли је ликвидност организованог унутардневног тржишта довољно отпорна на промене или неубичајене тржишне околности који могу битно утицати на ликвидност, и то путем анализе да ли су упоредиве промене или сличне тржишне околности утицале на ликвидност организованог унутардневног тржишта током одговарајућег претходног периода или на неки други одговарајући начин дефинисан у подзаконским актима донетим на основу овог закона.~~

~~Оператор организованог тржишта електричне енергије је дужан да Агенцији доставља податке који су неопходни за израду извештаја из става 6. овог члана.~~

~~Од дана објављивања извештаја Агенције из става 6. овог члана, да је успостављено ликвидно организовано унутардневно тржиште електричне енергије, произвођачи електричне енергије из обновљивих извора су дужни да уреде своју балансну одговорност у складу са законом којим се уређује енергетика и правила о раду тржишта електричне енергије у року од пет месеци од дана успостављања организованог унутардневног тржишта у Републици Србији.~~

~~Влада ближе уређује дозвољени проценат балансног одступања, начин одређивања и исплате фиксне накнаде балансно одговорној страни за балансно одступање ван дозвољеног процента балансног одступања, модел уговора о преузимању балансне одговорности, права и обавезе произвођача електричне енергије из обновљивих извора и балансно одговорне стране, обрачунски период, као и критеријуме за утврђивање ликвидности унутардневног тржишта.~~

ЧЛАН 10.

ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ ЈЕ ДУЖАН ДА ПРЕУЗМЕ БАЛАНСНУ ОДГОВОРНОСТ ЗА ПОВЛАШЋЕНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ КОЈИ СУ У СИСТЕМУ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ.

ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧ ИМА ПРАВО ДА ПРЕНЕСЕ БАЛАНСНУ ОДГОВОРНОСТ НА ДРУГУ БАЛАНСНО ОДГОВОРНУ СТРАНУ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ОБЛАСТ ЕНЕРГЕТИКЕ И ПРАВИЛИМА О РАДУ ТРЖИШТА.

ДУЖНОСТ ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕСТАЈЕ ИСТЕКЛОМ ШЕСТ МЕСЕЦИ ОД ДАНА СПАЈАЊА ОРГАНИЗОВАНОГ УНУТАРДНЕВНОГ ТРЖИШТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ СА ЕВРОПСКИМ ОРГАНИЗОВАНИМ УНУТАРДНЕВНИМ ТРЖИШТЕМ ИЛИ ИСТЕКЛОМ 30 МЕСЕЦИ ОД ДАНА УСПОСТАВЉАЊА ОРГАНИЗОВАНОГ УНУТАРДНЕВНОГ ТРЖИШТА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ, У ЗАВИСНОСТИ ОД ТОГА КОЈИ РОК ПРВИ ИСТЕКНЕ.

ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧИ У СИСТЕМУ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ СУ ДУЖНИ ДА УРЕДЕ СВОЈУ БАЛАНСНУ ОДГОВОРНОСТ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕНЕРГЕТИКА И ПРАВИЛИМА О РАДУ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ НАЈКАСНИЈЕ ДО ДАНА ПРЕСТАНКА ДУЖНОСТИ ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА.

ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ ПРЕУЗИМА БАЛАНСНУ ОДГОВОРНОСТ И СНОСИ ТРОШКОВЕ БАЛАНСИРАЊА ЗА ПОВЛАШЋЕНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ

КОЈИ СУ У СИСТЕМУ ФИД-ИН ТАРИФЕ ДО ИСТЕКА ПОДСТИЦАЈНОГ ПЕРИОДА И ТО: ЗА ЕЛЕКТРАНЕ ЧИЈА ЈЕ ОДОБРЕНА СНАГА МАЊА ОД 400 KW, ОДНОСНО ОД 1. ЈАНУАРА 2026. ГОДИНЕ, ЗА ЕЛЕКТРАНЕ ЧИЈА ЈЕ ОДОБРЕНА СНАГА МАЊА ОД 200 KW.

ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА И ПОВЛАШЋЕНОГ ПРОИЗВОЂАЧА У СИСТЕМУ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ

ЧЛАН 10А

ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧ У СИСТЕМУ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ ЈЕ ДУЖАН ДА ДОБРО ПРОГНОЗИРА ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ДА ГАРАНТОВАНОМ СНАБДЕВАЧУ ИСПЛАТИ:

1) НАКНАДУ КОЈА СЕ ОБРАЧУНАВА У ФИКСНОМ ПРОЦЕНТУ ОД МАКСИМАЛНЕ ПОНУЂЕНЕ ЦЕНЕ НА АУКЦИЈИ ПО СВАКОМ ПРОИЗВЕДЕНОМ MWh;

2) ПОЗИТИВНУ РАЗЛИКУ ИЗМЕЂУ ПЛАНА ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ КОЈУ ПРИЈАВИ ГАРАНТОВАНОМ СНАБДЕВАЧУ И ПРОИЗВЕДЕНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У MWh ПО ЦЕНИ НА ДАН-УНАПРЕД ТРЖИШТУ.

ФИКСНИ ПРОЦЕНАТ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДРЕЂУЈЕ МИНИСТАРСТВО У ЈАВНОМ ПОЗИВУ, НА ПРЕДЛОГ ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА.

АКО ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧ ПРОИЗВЕДЕ ВИШЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ОД ПЛАНА ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ КОЈУ ПРИЈАВИ ГАРАНТОВАНОМ СНАБДЕВАЧУ, ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ ЈЕ ДУЖАН ДА ИСПЛАТИ ПОВЛАШЋЕНОМ ПРОИЗВОЂАЧУ РАЗЛИКУ ИЗМЕЂУ ОСТВАРЕНЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ И ПЛАНИРАНЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ У MWh ПО ЦЕНИ НА ДАН-УНАПРЕД ТРЖИШТУ.

У СЛУЧАЈУ ДА ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧ НЕ ПРОГНОЗИРА ДОБРО ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ ИМА ПРАВО ДА ПОВЛАШЋЕНОМ ПРОИЗВОЂАЧУ ОБРАЧУНА ДОДАТНУ НАКНАДУ.

ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ И ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧ ЗАКЉУЧУЈУ УГОВОР О ПРЕУЗИМАЊУ БАЛАНСНЕ ОДГОВОРНОСТИ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ОБЛАСТ ЕНЕРГЕТИКЕ, ОВИМ ЗАКОНОМ И ПОДЗАКОНСКИМ АКТОМ ИЗ СТАВА 6. ОВОГ ЧЛАНА.

ВЛАДА БЛИЖЕ УРЕЂУЈЕ МОДЕЛ УГОВОРА О ПРЕУЗИМАЊУ БАЛАНСНЕ ОДГОВОРНОСТИ, ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА И ПОВЛАШЋЕНОГ ПРОИЗВОЂАЧА У СИСТЕМУ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ, КРИТЕРИЈУМЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ДОБРЕ ПРОГНОЗЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, ДОДАТНУ НАКНАДУ КОЈА СЕ ПЛАЋА У СЛУЧАЈУ АКО ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧ НЕ ПРОГНОЗИРА ДОБРО ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, ТРАЈАЊЕ И ПРЕСТАНАК УГОВОРА О ПРЕУЗИМАЊУ БАЛАНСНЕ ОДГОВОРНОСТИ, КАО И УСЛОВЕ И ПОСТУПАК ЗАКЉУЧИВАЊА УГОВОРА И ДРУГЕ БИТНЕ ЕЛЕМЕНТЕ.

НАДОКНАДА ТРОШКОВА ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА

ЧЛАН 10Б

ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ ИМА ПРАВО НА НАДОКНАДУ ТРОШКОВА УСЛЕД ПРЕУЗИМАЊА БАЛАНСНЕ ОДГОВОРНОСТИ ЗА ПОВЛАШЋЕНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ У СИСТЕМУ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ.

ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ НАДОКНАЂУЈЕ ТРОШКОВЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ИЗ СРЕДСТАВА ПРИКУПЉЕНИХ ПО ОСНОВУ:

1) ИСПЛАТА ПОВЛАШЋЕНОГ ПРОИЗВОЂАЧА ИЗ ЧЛАНА 10А СТАВ 1. ТАЧ. 1) И 2) И СТАВ 4. ОВОГ ЗАКОНА;

- 2) НЕГАТИВНЕ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ;
- 3) НАКНАДЕ ЗА ПОДСТИЦАЈ ПОВЛАШЋЕНИХ ПРОИЗВОЂАЧА ИЗ ЧЛАНА 57. ОВОГ ЗАКОНА;
- 4) ДРУГИХ ИЗВОРА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ

Право на приоритетан приступ преносном, дистрибутивном односно затвореном дистрибутивном систему

Члан 11.

Оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да приоритетно преузима електричну енергију произведену из обновљивих извора У ДЕМОНСТРАЦИОНИМ ПРОЈЕКТИМА, У ЕЛЕКТРАНАМА ЧИЈА ЈЕ ОДОБРЕНА СНАГА МАЊА ОД 400 KW, ОДНОСНО ЗА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ СЕ ПРИКЉУЧУЈУ НА МРЕЖУ НАКОН 1. ЈАНУАРА 2026. ГОДИНЕ ОДОБРЕНЕ СНАГЕ МАЊЕ ОД 200 KW, без обзира да ли је у систему подстицаја, осим у случају када је угрожена сигурност рада преносног, односно дистрибутивног система.

Ако оператор преносног, дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система, услед угрожене сигурности рада преносног, дистрибутивног односно затвореног дистрибутивног система у знатној мери

ограничи приступ систему произвођачима из обновљивих извора, дужан је да ~~обавести Агенцију о предузетим мерама~~ О ПРЕДУЗЕТИМ МЕРАМА ОБАВЕСТИ АГЕНЦИЈУ И ПРОИЗВОЂАЧЕ НА ЧИЈИ РАД УТИЧУ ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ, као и о мерама које је потребно предузети да би се спречила евентуална будућа ограничења.

Појам

Члан 14.

Тржишна премија је врста оперативне државне помоћи која представља додатак на тржишну цену електричне енергије коју корисници тржишне премије испоруче на тржиште и која се одређује у евроцентима по kWh у поступку аукција.

Корисници тржишне премије продају електричну енергију из става 1. овог члана на тржишту електричне енергије.

~~Тржишна премија може да се стекне за цео или део капацитета електране.~~

ТРЖИШНА ПРЕМИЈА МОЖЕ ДА СЕ СТЕКНЕ САМО ЗА ЦЕО КАПАЦИТЕТ ЕЛЕКТРАНЕ, ОСИМ У СЛУЧАЈУ КАДА ЕЛЕКТРАНА ОБУХВАЋЕНА ПОСЛЕДЊОМ ПРИХВАЋЕНОМ ПОНУДОМ НА АУКЦИЈИ ДЕЛИМИЧНО ПОПУНИ КВОТУ.

Тржишна премија се исплаћује на месечном нивоу за електричну енергију коју електрана испоручи у електроенергетски систем.

У случају да се право на тржишну премију стекне за део капацитета електране, електрична енергија за коју се исплаћује тржишна премија добија се тако што се проценат капацитета електране који је ушао у квоту, множи са електричном енергијом испорученом у електроенергетски систем у току обрачунског периода.

Ако се тржишна премија одређује у зависности од референтне тржишне цене, а тржишна цена електричне енергије која је основ за израчунавање референтне тржишне цене је негативна, тржишна премија се не исплаћује за период негативне тржишне цене електричне енергије.

Влада, на предлог Министарства, ближе уређује врсту, начин и услове стицања, остваривања и престанак права на тржишну премију, као и начин одређивања референтне тржишне цене.

Методологија за одређивање тржишне премије

Члан 15.

~~За потребе аукција, Агенција одређује максималну тржишну премију или максималну откупну цену за електричну енергију по kWh.~~

~~За реконструисане електране, Агенција одређује посебну максималну тржишну премију или максималну откупну цену за електричну енергију по kWh.~~

~~Методологију за одређивање максималне тржишне премије или висине максималне откупне цене прописује Агенција.~~

~~На основу методологије из става 3. овог члана, Агенција најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину у којој су планиране аукције, објављује на својој интернет страници максималне тржишне премије, односно максималне откупне цене за сваку врсту и подврсту електране за коју су прописане квоте, а за потребе спровођења аукција.~~

~~Методологија из става 3. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.~~

ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНЕ ПОНУЂЕНЕ ЦЕНЕ НА АУКЦИЈИ ЗА ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ
ЧЛАН 15.

ЗА ПОТРЕБЕ АУКЦИЈА, ВЛАДА ОДРЕЂУЈЕ МАКСИМАЛНУ ПОНУЂЕНУ ЦЕНУ ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ ПО MWh.

ЗА РЕКОНСТРУИСАНЕ ЕЛЕКТРАНЕ, ВЛАДА ОДРЕЂУЈЕ ПОСЕБНУ МАКСИМАЛНУ ПОНУЂЕНУ ЦЕНУ ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ ПО MWh” .

Покретање поступка аукција

Члан 17.

Министарство објављује на својој веб платформи, односно интернет страници почетак планиране аукције најмање 45 дана унапред.

Поступак се покреће и спроводи на основу јавног позива.

Јавни позив нарочито садржи следеће:

- 1) ко има право да поднесе пријаву за учествовање на аукцији;
- 2) расположиве квоте по врсти и одобреној снази електране;
- 3) ~~максималну висину тржишне премије, односно висину максималне откупне цене;~~

3) МАКСИМАЛНУ ПОНУЂЕНУ ЦЕНУ;

ЗА) ФИКСНИ ПРОЦЕНАТ ОД МАКСИМАЛНЕ ПОНУЂЕНЕ ЦЕНЕ КОЈУ ПОВЛАШЋЕНИ ПРОИЗВОЂАЧ ПЛАЋА ГАРАНТОВАНОМ СНАБДЕВАЧУ ПО СВАКОМ ПРОИЗВЕДЕНОМ MWh ЗА ПРЕУЗИМАЊЕ БАЛАНСНЕ ОДГОВОРНОСТИ, ПОД УСЛОВОМ ДА ЈЕ ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ ДУЖАН ДА ПРЕУЗМЕ БАЛАНСНУ ОДГОВОРНОСТ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 10. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА;

- 4) начин и форму пријављивања на аукције;
- 5) списак докумената која се достављају уз пријаву за учествовање на аукцији;
- 6) услове за квалификацију и надметање на аукцији у складу са овим законом и подзаконским актом донетим на основу овог закона;
- 7) рокове у поступку аукције;
- 8) податак о финансијском инструменту обезбеђења за озбиљност понуде који се доставља у поступку аукција;
- 9) рок за реализацију пројекта и

10) податке о правним лековима у поступку аукције.

Министарство расписује јавни позив на основу овог закона и подзаконских аката донетих на основу овог закона.

Министарство је дужно да на веб платформи, односно интернет страници објави обрасце које учесници аукције достављају у вези са јавним позивом у поступку аукција, као и информације о одржаним аукцијама, укључујући и степен реализације пројеката из аукција.

До доношења одлуке о најбољим понудама, поступак спроводи комисија коју решењем образује министар надлежан за послове енергетике (у даљем тексту: Комисија).

О предузетим радњама у спровођењу поступка, Комисија сачињава извештај.

Влада, на предлог Министарства, ближе прописује друге елементе које мора да садржи јавни позив, услове, рок и начин пријављивања на аукције, доказе о испуњености услова из јавног позива, као и услове за образовање Комисије.

Ранг листа и попуњавање квоте

Члан 21.

Учесници се после фазе квалификација и надметања, у зависности од понуде које су дали, рангирају од најнижег до највишег износа тржишне премије, односно откупне цене и по том редоследу попуњавају квоту.

~~Понуда из става 1. овог члана може да се односи на цео капацитет или део капацитета електране.~~

ПОНУДА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СЕ ОДНОСИ НА ЦЕО КАПАЦИТЕТ ЕЛЕКТРАНЕ.

Када збир капацитета свих електрана за рангиране понуде из става 1. овог члана достигне ниво прописане квоте, квота је попуњена.

АКО ДЕО КАПАЦИТЕТА ЕЛЕКТРАНЕ ПОПУНИ КВОТУ, УЧЕСНИК НА АУКЦИЈИ ИМА ПРАВО:

1) **ДА ИЗЈАВИ ДА ОДУСТАЈЕ ОД СВОЈЕ ПОНУДЕ У РОКУ ОД ДЕСЕТ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЕ ПРЕДЛОГА РАНГ ЛИСТЕ И ИЗВЕШТАЈА О СПРОВЕДЕНОЈ АУКЦИЈИ, ПОД УСЛОВОМ ДА ЈЕ ДЕО КАПАЦИТЕТА КОЈИ ЈЕ УШАО У КВОТУ МАЊИ ОД 80% ПОНУЂЕНОГ КАПАЦИТЕТА ЕЛЕКТРАНЕ ИЛИ**

2) **ДА СЕ КВОТА УВЕЋА ЗА ПРЕОСТАЛИ ДЕО КАПАЦИТЕТА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈИ ЈЕ ОСТАО ВАН КВОТЕ, У СЛУЧАЈУ ДА ЈЕ ДЕО КАПАЦИТЕТА КОЈИ ЈЕ УШАО У КВОТУ ЈЕДНАК ИЛИ ВЕЋИ ОД 80% ПОНУЂЕНОГ КАПАЦИТЕТА ЕЛЕКТРАНЕ.**

УКОЛИКО УЧЕСНИК НЕ ОДУСТАНЕ ОД СВОЈЕ ПОНУДЕ У СКЛАДУ СА СТАВОМ 4. ТАЧКА 1) ОВОГ ЧЛАНА, ДУЖАН ЈЕ ДА У ПОСТУПКУ СТИЦАЊА СТАТУСА ПОВЛАШЋЕНОГ ПРОИЗВОЂАЧА ДОКАЖЕ ДА ЈЕ ЗА ТАЈ ДЕО КАПАЦИТЕТА ОБЕЗБЕДИО ПОСЕБНО МЕРНО МЕСТО У ОДНОСУ НА ПРЕОСТАЛИ ДЕО КАПАЦИТЕТА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈИ НИЈЕ ПОПУНИО КВОТУ ИЛИ, УКОЛИКО ОДЛУЧИ ДА ИМА ЈЕДИНСТВЕНО МЕРНО МЕСТО ЗА ЦЕО КАПАЦИТЕТ ЕЛЕКТРАНЕ, ДА УРЕДИ БАЛАНСНУ ОДГОВОРНОСТ БЕЗ ПРАВА ИЗ ЧЛАНА 10. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА.

У случају да за расположиву квоту конкуришу два или више учесника у поступку аукције са истом тржишном премијом, односно истом откупном ценом, преостала квота се расподељује на те учеснике пропорционално понуђеном капацитету електране.

На основу правила прописаних у ~~ст. 1 - 4. овог члана~~ У СТ. 1 - 7. ОВОГ ЧЛАНА, Комисија саставља ранг листу коју заједно са извештајем о

спроведеном поступку доставља Министарству.

~~Методологија за одређивање фид-ин тарифа~~

~~Члан 34.~~

~~У случају доделе фид-ин тарифа у поступку аукција, унапред се одређује максимална фид-ин тарифа, чију висину учесници аукција не могу својим понудама да премаше на аукцији.~~

~~За реконструисане електране, Агенција одређује посебну максималну фид-ин тарифу за електричну енергију по kWh.~~

~~Методологију за одређивање максималне фид-ин тарифе из става 1. овог члана, прописује Агенција.~~

~~На основу методологије из става 3. овог члана, Агенција најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину у којој су планиране аукције, објављује на интернет страници максималне фид-ин тарифе за сваку врсту и подврсту електране за коју су прописане квоте, а за потребе спровођења аукција.~~

~~Методологија из става 3. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.~~

~~ОДРЕЂИВАЊЕ МАКСИМАЛНЕ ПОНУЂЕНЕ ЦЕНЕ НА АУКЦИЈИ ЗА ФИД-ИН ТАРИФЕ
ЧЛАН 34.~~

~~У СЛУЧАЈУ ДОДЕЛЕ ФИД-ИН ТАРИФА У ПОСТУПКУ АУКЦИЈА, ВЛАДА МАКСИМАЛНУ ФИД-ИН ТАРИФУ ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ ПО MWh, ЧИЈУ ВИСИНУ УЧЕСНИЦИ АУКЦИЈА НЕ МОГУ СВОЈИМ ПОНУДАМА ДА ПРЕМАШЕ НА АУКЦИЈИ.~~

~~ЗА РЕКОНСТРУИСАНЕ ЕЛЕКТРАНЕ, ВЛАДА ОДРЕЂУЈЕ ПОСЕБНУ МАКСИМАЛНУ ФИД-ИН ТАРИФУ ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ ПО MWh” .~~

~~Члан 57.~~

~~Сви крајњи купци електричне енергије дужни су да плаћају накнаду за подстицаје повлашћених произвођача у складу са овим законом, осим у случајевима утврђеним овим законом.~~

~~За електричну енергију утрошену у реверзибилним хидроелектранама за пумпни режим рада не плаћа се накнада из става 1. овог члана.~~

~~Приликом одређивања накнаде за подстицаје повлашћених произвођача узимају се у обзир сви трошкови које овлашћена уговорна страна, односно гарантовани снабдевач има у вези са подстицајним мерама.~~

~~Влада прописује начин обрачуна, плаћања и расподеле средстава по основу накнаде за подстицај повлашћених произвођача и начин обрачуна, плаћања, прикупљања и расподеле додатних подстицајних средстава, као и праћење и извештавање у вези са подстицајним средствима.~~

~~ВЛАДА ПРОПИСУЈЕ НАЧИН ОБРАЧУНА, ПЛАЋАЊА И РАСПОДЕЛЕ СРЕДСТАВА ПО ОСНОВУ НАКНАДЕ ЗА ПОДСТИЦАЈ ПОВЛАШЋЕНИХ ПРОИЗВОЂАЧА И НАЧИН ОБРАЧУНА, ПЛАЋАЊА, ПРИКУПЉАЊА И РАСПОДЕЛЕ ДОДАТНИХ ПОДСТИЦАЈНИХ СРЕДСТАВА, НАМЕНУ И НАЧИН РАСПОДЕЛЕ СРЕДСТАВА ДОБИЈЕНИХ НА ОСНОВУ НЕГАТИВНЕ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ, КАО И ПРАЋЕЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ У ВЕЗИ СА ПОДСТИЦАЈНИМ СРЕДСТВИМА И СРЕДСТВИМА ДОБИЈЕНИХ НА ОСНОВУ НЕГАТИВНЕ ТРЖИШНЕ ПРЕМИЈЕ.~~

~~Влада, на предлог Министарства, најкасније до краја децембра текуће године за наредну годину, утврђује висину накнаде из става 3. овог члана, која се објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".~~

Купац-произвођач

Члан 58.

Купац-произвођач има право да самостално или посредством агрегатора:

- 1) производи електричну енергију за сопствену потрошњу;
- 2) складишти електричну енергију за сопствене потребе;
- 3) да вишак произведене електричне енергије испоручи у преносни систем, дистрибутивни систем, односно затворени дистрибутивни систем;
- 4) и друга права и обавезе у складу са овим законом и законом којим се уређује област енергетике.

Купац-произвођач из става 1. овог члана не може користити подстицајне мере у виду тржишне премије и фид-ин тарифе, нити може имати право на гаранције порекла.

Инсталисана снага производног објекта купца-произвођача из става 1. овог члана не може бити већа од одобрене снаге прикључка крајњег купца.

ПОРЕД УСЛОВА ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА, ИНСТАЛИСАНА СНАГА ПРОИЗВОДНОГ ОБЈЕКТА ПРОИЗВОЂАЧА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НЕ МОЖЕ БИТИ ВЕЋА ОД:

- 1) ЕКВИВАЛЕНТНЕ СНАГЕ КОЈА ОДГОВАРА СТРУЈИ ОД 10А, АКО ПРИКЉУЧАК НА СИСТЕМ НИЈЕ ТРОФАЗНИ;
- 2) 6,9 KW АКО ЈЕ КУПАЦ-ПРОИЗВОЂАЧ ДОМАЋИНСТВО;
- 3) 150 KW АКО КУПАЦ-ПРОИЗВОЂАЧ НИЈЕ ДОМАЋИНСТВО.

Стамбена заједница може имати права и обавезе купца-произвођача у складу са овим законом, прикључењем електране из члана 5. став 1. тач. 1) - 10) овог закона која је у власништву стамбене заједнице ако је изграђена на заједничким деловима стамбене зграде.

У случају ~~из става 4.~~ ИЗ СТАВА 5. овог члана, објекат за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије може бити прикључен преко новог или посебног мерног места у саставу постојећег прикључка.

Оператор преносног система

Члан 67.

~~Оператор преносног система је дужан да води електронски, централизован и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије.~~

~~Оператор преносног система је дужан да објави списак свих поднетих захтева у поступку прикључења, затраженој одобреној снази електране, фази поступка прикључења, датум пробног рада прикључка и датум трајног прикључења.~~

~~Сви поднесци и документа која се достављају, као и акта која издају оператори преносног система у поступцима прикључења морају да имају форму електронског документа, односно морају бити дигитализовани и потписани у складу са законом којим се уређују електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења.~~

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ВОДИ ЕЛЕКТРОНСКИ, ЦЕНТРАЛИЗОВАНИ И ЈАВНО ДОСТУПАН РЕГИСТАР СВИХ ПРИКЉУЧЕНИХ ЕЛЕКТРАНА КОЈЕ КОРИСТЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ КОЈИ САДРЖИ: НАЗИВ ПРОИЗВОЂАЧА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, НАЗИВ ЕЛЕКТРАНЕ, КАПАЦИТЕТ ЕЛЕКТРАНЕ, ЛОКАЦИЈУ ЕЛЕКТРАНЕ, ГОДИНУ ПРОБНОГ РАДА И ГОДИНУ ТРАЈНОГ ПРИКЉУЧЕЊА ЕЛЕКТРАНЕ.

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ОБЈАВИ СПИСАК СВИХ ПОДНЕТИХ ЗАХТЕВА У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА КОЈИ САДРЖИ: НАЗИВ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА, ЛОКАЦИЈУ ЕЛЕКТРАНЕ, ПОДАТАК О ЗАХТЕВАНОЈ СНАЗИ ЕЛЕКТРАНЕ И ФАЗИ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА.

СВИ ПОДНЕСЦИ И ДОКУМЕНТА КОЈА СЕ ДОСТАВЉАЈУ, КАО И АКТА КОЈА ИЗДАЈУ ОПЕРАТОРИ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА У ПОСТУПЦИМА ПРИКЉУЧЕЊА МОРАЈУ ДА ИМАЈУ ФОРМУ ЕЛЕКТРОНСКОГ ДОКУМЕНТА, ОДНОСНО МОРАЈУ БИТИ ДИГИТАЛИЗОВАНИ И ПОТПИСАНИ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈУ ЕЛЕКТРОНСКИ ДОКУМЕНТ, ЕЛЕКТРОНСКА ИДЕНТИФИКАЦИЈА И УСЛУГЕ ОД ПОВЕРЕЊА.

ДУЖНОСТИ ОПЕРАТОРА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ПРИ ИЗРАДИ
ПЛАНА РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА
ЧЛАН 67А

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ПРИ ИЗРАДИ ПЛАНА РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ОБЛАСТ ЕНЕРГЕТИКЕ, У АНАЛИЗИ АДЕКВАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ПРИКАЖЕ:

- 1) СПИСАК ПРОЈЕКТА ПРИКЉУЧЕЊА ЗА КОЈЕ ЈЕ СА ОПЕРАТОРОМ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЗАКЉУЧЕН УГОВОР О ИЗРАДИ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА ОБЈЕКТА, ОДНОСНО ЗА КОЈЕ СУ ИЗДАТИ УСЛОВИ ЗА ПРОЈЕКТОВАЊЕ И ПРИКЉУЧЕЊЕ ЕЛЕКТРАНЕ ОД СТРАНЕ ОПЕРАТОРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА И ЧИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊЕ НЕ МОЖЕ БИТИ ОДЛОЖЕНО У СКЛАДУ СА СТАВОМ 2. ОВОГ ЧЛАНА;
- 2) ПРЕГЛЕД ИСТОРИЈСКИХ ПОДАТАКА О УГОВОРЕНОЈ И РЕАЛНО ОБЕЗБЕЂЕНОЈ РЕЗЕРВИ ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА У РЕЛЕВАНТНОМ ПЕРИОДУ;
- 3) МЕТОДОЛОГИЈУ ЗА ПРОЦЕНУ РАСПОЛОЖИВЕ И ЗА ПРОЦЕНУ ПОТРЕБНЕ РЕЗЕРВЕ ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА;
- 4) ПРОЦЕНУ ПОТРЕБНЕ РЕЗЕРВЕ ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА У КОНТРОЛНОЈ ОБЛАСТИ;
- 5) ПРОЦЕНУ ТРЕНУТНО РАСПОЛОЖИВЕ РЕЗЕРВЕ ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА У КОНТРОЛНОЈ ОБЛАСТИ;
- 6) ПРОЦЕНУ ДА ЛИ И КОЛИКО НЕДОСТАЈЕ РЕЗЕРВЕ ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА У СЛУЧАЈУ ПРИКЉУЧЕЊА СВИХ ЕЛЕКТРАНА КОЈЕ СУ У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА, А КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ;
- 7) ПОКАЗАТЕЉЕ АДЕКВАТНОСТИ ПРОИЗВОДНОГ СИСТЕМА ЗА ЗАДОВОЉЕЊЕ ПОТРОШЊЕ ДОБИЈЕНИХ НА ОСНОВУ ПРОРАЧУНА;
- 8) ЗАКЉУЧАК О РИЗИЦИМА ПО СИГУРАН РАД ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ СИСТЕМА И ПОТРЕБИ ЗА ОДЛАГАЊЕ ПРИКЉУЧЕЊА ЕЛЕКТРАНА КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, ИЗУЗЕВ ЕЛЕКТРАНА ИЗ ТАЧКЕ 1) ОВОГ СТАВА.

АКО АНАЛИЗА АДЕКВАТНОСТИ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА УКАЖЕ НА РИЗИКЕ ПО СИГУРАН РАД ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ СИСТЕМА УСЛЕД НЕДОСТАТКА РЕЗЕРВЕ ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА, КАО И НА ПОСТОЈАЊЕ ОПРАВДАНОСТИ ПРИМЕНЕ МЕРЕ ОДЛАГАЊА ПРИКЉУЧЕЊА, ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ОБЈАВЉУЈЕ НА СВОЈОЈ ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ, У РОКУ ДЕСЕТ РАДНИХ ДАНА ОД ДАНА ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ АГЕНЦИЈЕ НА ПЛАН РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА, А ЧИЈИ ЈЕ САСТАВНИ ДЕО АНАЛИЗА АДЕКВАТНОСТИ, ОБАВЕШТЕЊЕ О НАСТУПАЊУ УСЛОВА ЗА ОДЛАГАЊЕ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА ЕЛЕКТРАНА КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ.

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА ПОДЛЕЖЕ ОДЛАГАЊУ ИЗ СТАВА 1.

ОВОГ ЧЛАНА ОБАВЕСТИ СТРАНКУ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА ОБАВЕШТЕЊА.

ОДЛАГАЊЕ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ, ЗА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, ПРЕСТАЈЕ ДА СЕ ПРИМЕЊУЈЕ КАД АНАЛИЗА АДЕКВАТНОСТИ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПОКАЖЕ ДА ПОСТОЈИ РЕЗЕРВА ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА У ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОМ СИСТЕМУ КОЈА ОМОГУЋАВА ДА СЕ СВЕ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ ПОДЛЕЖУ ТОМ ОГРАНИЧЕЊУ МОГУ ПРИКЉУЧИТИ НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ БЕЗ УГРОЖАВАЊА ЊЕГОВОГ СИГУРНОГ РАДА.

ОДЛАГАЊЕ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ ЗА
ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ
ЕНЕРГИЈЕ
ЧЛАН 67Б.

ОДЛАГАЊЕ ПРИКЉУЧЕЊА НА ПРЕНОСНОМ СИСТЕМУ НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ НА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, АКО ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА ЗА ИЗРАДУ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА:

1) ОБЕЗБЕДИ НОВИ КАПАЦИТЕТ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ КОЈИ ЋЕ БИТИ ПОНУЂЕН ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЗА СИСТЕМСКУ УСЛУГУ СЕКУНДАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ФРЕКВЕНЦИЈЕ И СНАГЕ РАЗМЕНЕ ИЛИ

2) ИЗ СОПСТВЕНИХ ПОСТОЈЕЋИХ ПРОИЗВОДНИХ КАПАЦИТЕТА ИЗДВОЈИ НОВ КАПАЦИТЕТ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ И КОЈИ ЋЕ БИТИ ПОНУЂЕН ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЗА СИСТЕМСКУ УСЛУГУ СЕКУНДАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ФРЕКВЕНЦИЈЕ И СНАГЕ РАЗМЕНЕ ИЛИ

3) ОБЕЗБЕДИ ДА ДРУГИ УЧЕСНИК НА ТРЖИШТУ, УМЕСТО ЊЕГА, ОБЕЗБЕДИ НОВИ КАПАЦИТЕТ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ И КОЈИ ЋЕ БИТИ ПОНУЂЕН ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЗА СИСТЕМСКУ УСЛУГУ СЕКУНДАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ФРЕКВЕНЦИЈЕ И СНАГЕ РАЗМЕНЕ.

РЕГУЛАЦИОНИ ОПСЕГ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА МОРА ДА ИЗНОСИ НАЈМАЊЕ 20% ИНСТАЛИСАНЕ АКТИВНЕ СНАГЕ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА КОРИСТИ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ.

УКОЛИКО ПРОИЗВОЂАЧ УГРАЂУЈЕ БАТЕРИЈСКО СКЛАДИШТЕ, КАПАЦИТЕТ ТОГ СКЛАДИШТА МОРА ДА БУДЕ НАЈМАЊЕ 0,4 МВН/МВ ИНСТАЛИСАНЕ СНАГЕ ЕЛЕКТРАНЕ.

ПОД НОВИМ КАПАЦИТЕТОМ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СМАТРА СЕ СИНХРОНИ ПРОИЗВОДНИ МОДУЛ ИЛИ СКЛАДИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ОСПОСОБЉЕНО ЗА РАД У СЕКУНДАРНОЈ РЕГУЛАЦИЈИ КОЈЕ НИЈЕ БИЛО РАСПОЛОЖИВО ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА У ТРЕНУТКУ ИЗРАДЕ ВАЖЕЋЕ АНАЛИЗЕ АДЕКВАТНОСТИ.

МИНИСТАРСТВО БЛИЖЕ ПРОПИСУЈЕ НАЧИН ДОКАЗИВАЊА ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА И ЧЛАНА 68Б СТАВ 2. ОВОГ ЗАКОНА.

ЕЛЕКТРАНА КОЈА КОРИСТИ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, ЗА СВЕ ВРЕМЕ НА КОЈЕ ЈЕ ПРИКЉУЧЕНА НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКИ СИСТЕМ МОРА ДА ИМА ОБЕЗБЕЂЕН КАПАЦИТЕТ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ КОЈИ ЋЕ БИТИ ПОНУЂЕН ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ЕНЕРГЕТИКА.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система
Члан 68.

~~Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да води електронски, централизован и јавно доступан регистар свих прикључених електрана које користе обновљиве изворе енергије.~~

~~Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система је дужан да објави списак свих поднетих захтева у поступку прикључења, затраженој одобреној снази електране, фази поступка прикључења, датум пробног рада прикључка и датум трајног прикључења.~~

ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ВОДИ ЕЛЕКТРОНСКИ, ЦЕНТРАЛИЗОВАНИ И ЈАВНО ДОСТУПАН РЕГИСТАР СВИХ ПРИКЉУЧЕНИХ ЕЛЕКТРАНА КОЈЕ КОРИСТЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ И КОЈИ САДРЖИ: НАЗИВ ПРОИЗВОЂАЧА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ, СНАГУ ЕЛЕКТРАНЕ, ЛОКАЦИЈУ ЕЛЕКТРАНЕ И ГОДИНУ ТРАЈНОГ ПРИКЉУЧЕЊА.

ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ОБЈАВИ СПИСАК СВИХ ПОДНЕТИХ ЗАХТЕВА У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА КОЈИ САДРЖИ: НАЗИВ ПОДНОСИОЦА ЗАХТЕВА, ЛОКАЦИЈУ ЕЛЕКТРАНЕ, ПОДАТАК О ЗАХТЕВANOЈ СНАЗИ ЕЛЕКТРАНЕ И ФАЗУ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА.

Оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система електричне енергије је дужан да успостави поједностављену процедуру прикључења за електрану крајњег купца који производи електричну енергију за сопствене потребе и за електрану која је део демонстрационог пројекта, инсталисане снаге 10,8 kW или мање, или еквивалентној снази прикључка који није трофазни.

Оператор дистрибутивног, затвореног дистрибутивног система дужан је да донесе и објави на својој интернет страници општи акт о поступку поједностављене процедуре прикључења којим се ближе уређује начин подношења захтева за поједностављено прикључење, услове за усвајање захтева, документацију која се подноси, рокове за поступање који не могу бити дужи од 30 дана од дана подношења захтева, рокове за прикључење на систем и друга питања од значаја за овај поступак.

У случају да оператор дистрибутивног, односно затвореног дистрибутивног система не одлучи о поднетом захтеву у року из става 4. овог члана, сматра се да је захтев усвојен.

ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ДУЖАН ЈЕ ДА У РОКУ ОД ДЕСЕТ РАДНИХ ДАНА ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА ЗАХТЕВА ОПЕРАТОРА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ДОСТАВИ ПОДАТКЕ О ПРИКЉУЧЕНИМ ЕЛЕКТРАНАМА И ПОДАТКЕ О ЕЛЕКТРАНАМА У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА, ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИЗРАДУ АНАЛИЗЕ АДЕКВАТНОСТИ ИЗ ЧЛАНА 68А ОВОГ ЗАКОНА И ТО ПОДАТКЕ О: НАЗИВУ ЕЛЕКТРАНЕ, ЛОКАЦИЈИ ЕЛЕКТРАНЕ, АКТИВНОЈ СНАЗИ ЕЛЕКТРАНЕ, ГОДИНИ ПРИКЉУЧЕЊА ЗА ПОСТОЈЕЋЕ ЕЛЕКТРАНЕ, СТАТУСУ И ПРОЦЕЊЕНОЈ ГОДИНИ ПРИКЉУЧЕЊА, КАО И О КУМУЛАТИВНОЈ АКТИВНОЈ СНАЗИ ЗА КУПЦЕ-ПРОИЗВОЂАЧЕ КОЈИ ЋЕ БИТИ ПРИКЉУЧЕНИ НА СИСТЕМ, ПО ГОДИНАМА.

ОГРАНИЧЕЊЕ ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНИ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНИ
ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ
ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ

ЧЛАН 68А

ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ОГРАНИЧИ ПРИКЉУЧЕЊЕ НА ДИСТРИБУТИВНИ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНИ ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ ТАКО ДА:

1) УКУПНА ИНСТАЛИСАНА СНАГА ЕЛЕКТРАНА КОЈЕ КОРИСТЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ И КОЈЕ СУ ПРИКЉУЧЕНЕ НА ДЕЛУ ДИСТРИБУТИВНОГ ИЛИ ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА, ПОВЕЗАНОГ НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ, НИЈЕ ВЕЋА ОД 80% ИНСТАЛИСАНЕ СНАГЕ ТРАНСФОРМАТОРСКЕ СТАНИЦЕ НА МЕСТУ ПРЕДАЈЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗМЕЂУ ДИСТРИБУТИВНОГ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА И ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА, ПОД УСЛОВОМ ДА УКУПНА АКТИВНА СНАГА КОЈА СЕ ПРЕДАЈЕ ИЗ ДИСТРИБУТИВНОГ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА У ПРЕНОСНИ СИСТЕМ У ЈЕДНОЈ ТРАНСФОРМАТОРСКОЈ СТАНИЦИ НИЈЕ ВЕЋА ОД 16 MW;

2) МАКСИМАЛНА СНАГА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА КОРИСТИ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ НЕ ПРЕЂЕ ВРЕДНОСТ ОД 10 MW ПО ПРИКЉУЧКУ.

УКУПНА СНАГА СВИХ ЕЛЕКТРАНА ИЗ СТАВА 1. ТАЧКА 1) ОВОГ ЧЛАНА ДОБИЈА СЕ КАО АЛГЕБАРСКИ ЗБИР СВИХ ПОЈЕДИНАЧНИХ МОДУЛА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ КОЈИ СУ ИНСТАЛИСАНИ ОД СТРАНЕ ПРОИЗВОЂАЧА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА И КУПАЦА-ПРОИЗВОЂАЧА НА ДЕЛУ ДИСТРИБУТИВНОГ ИЛИ ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА КОЈИ СЕ НАПАЈАЈУ ИЗ ЈЕДНОГ МЕРНОГ МЕСТА НА ПРЕНОСНОМ СИСТЕМУ.

ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА И ОПЕРАТОР ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА НЕ ПРИМЕЊУЈУ ОГРАНИЧЕЊЕ ИЗ СТАВА 1. ТАЧКА 1) ОВОГ ЧЛАНА НА КУПЦЕ-ПРОИЗВОЂАЧЕ.

ОДЛАГАЊЕ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА НА ДИСТРИБУТИВНИ, ОДНОСНО
ЗАТВОРЕНИ ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМА ЗА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ
ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ

ЧЛАН 68Б

У СЛУЧАЈУ ДА АНАЛИЗА АДЕКВАТНОСТИ, КАО САСТАВНИ ДЕО ПЛАНА РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА, УКАЖЕ НА РИЗИКЕ ПО СИГУРАН РАД ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКОГ СИСТЕМА УСЛЕД НЕДОСТАТКА РЕЗЕРВЕ ЗА БАЛАНСИРАЊЕ СИСТЕМА, ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ОБЈАВИ НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦИ ОБАВЕШТЕЊЕ О НАСТУПАЊУ УСЛОВА ЗА ОДЛАГАЊЕ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА ЗА ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ У РОКУ ОД ДЕСЕТ РАДНИХ ДАНА ОД ДАНА ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ АГЕНЦИЈЕ НА ПЛАН РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА.

ОДЛАГАЊЕ ПОСТУПКА ПРИКЉУЧЕЊА НА ДИСТРИБУТИВНИ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНИ ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМ, НЕ ПРИМЕЊУЈЕ СЕ НА:

1) ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, АКО ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА ИСПУНИ ЈЕДАН ОД ПРОПИСАНИХ УСЛОВА ИЗ ЧЛАНА 67Б СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА;

2) ЕЛЕКТРАНЕ ЧИЈИ ЈЕ КАПАЦИТЕТ МАЊИ ОД 5 MW, А ВЕЋИ ОД 400 KW, ЗА КОЈЕ ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА ОБЕЗБЕДИ СКЛАДИШТЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ЧИЈИ КАПАЦИТЕТ ИЗНОСИ НАЈМАЊЕ 20% ИНСТАЛИСАНЕ СНАГЕ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА КОРИСТИ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, ПРИ ЧЕМУ КАПАЦИТЕТ СКЛАДИШТА МОРА ДА БУДЕ НАЈМАЊЕ 0,4 MWh/MW ИНСТАЛИСАНЕ СНАГЕ ЕЛЕКТРАНЕ;

3) ЕЛЕКТРАНЕ ЧИЈИ ЈЕ КАПАЦИТЕТ МАЊИ ОД 400 KW. ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА У ПОСТУПКУ ПРИКЉУЧЕЊА КОЈЕ ПОДЛЕЖЕ ОДЛАГАЊУ ОБАВЕСТИ СТРАНКУ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА ОБАВЕШТЕЊА.

Стратешки партнер
Члан 86.

~~Стратешки партнер може бити привредни субјект који ће бити изабран у складу са овим законом да изгради електрану која користи обновљиве изворе енергије коју ће користити за производњу или да изгради електрану која користи обновљиве изворе енергије, а који је обавезан да спроведе следеће радње:~~

~~1) припреми и/или делом или у целини финансира релевантне студије уколико су потребне за реализацију електране која користи обновљиве изворе енергије и~~

~~2) припреми и/или делом или у целини финансира релевантну техничку документацију потребну за реализацију електране која користи обновљиве изворе енергије и~~

~~3) изгради електрану која користи обновљиве изворе ако:~~

~~(1) делом и/или у целини финансира пројекат изградње електране која користи обновљиве изворе енергије или~~

~~(2) посредује у обезбеђивању или обезбеди средства од међународних финансијских институција, банака и других извора финансирања за реализацију пројекта.~~

СТРАТЕШКИ ПАРТНЕР МОЖЕ БИТИ ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТ КОЈИ ЋЕ БИТИ ИЗАБРАН У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ ДА ИЗГРАДИ ЕЛЕКТРАНУ КОЈА КОРИСТИ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЛИ ДА ИЗГРАДИ ЕНЕРГЕТСКИ ОБЈЕКАТ КОЈИ ЈЕ ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ВАРИЈАБИЛНИХ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА У СИСТЕМ А КОЈИ ЈЕ ОБАВЕЗАН ДА СПРОВЕДЕ СЛЕДЕЋЕ РАДЊЕ:

1) ПРИПРЕМИ И/ИЛИ ДЕЛОМ ИЛИ У ЦЕЛИНИ ФИНАНСИРА РЕЛЕВАНТНЕ СТУДИЈЕ УКОЛИКО СУ ПОТРЕБНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА КОРИСТИ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ И

2) ПРИПРЕМИ И/ИЛИ ДЕЛОМ ИЛИ У ЦЕЛИНИ ФИНАНСИРА РЕЛЕВАНТНУ ТЕХНИЧКУ ДОКУМЕНТАЦИЈУ ПОТРЕБНУ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА КОРИСТИ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ И

3) ИЗГРАДИ ЕЛЕКТРАНУ КОЈА КОРИСТИ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ АКО:

(1) ДЕЛОМ И/ИЛИ У ЦЕЛИНИ ФИНАНСИРА ПРОЈЕКАТ ИЗГРАДЊЕ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА КОРИСТИ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЛИ

(2) ПОСРЕДУЈЕ У ОБЕЗБЕЂИВАЊУ ИЛИ ОБЕЗБЕДИ СРЕДСТВА ОД МЕЂУНАРОДНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИНСТИТУЦИЈА, БАНАКА И ДРУГИХ ИЗВОРА ФИНАНСИРАЊА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОЈЕКТА;

4) ОБЕЗБЕДИ КАПАЦИТЕТ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ КОЈИ ЋЕ БИТИ ПОНУЂЕН ОПЕРАТОРУ ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЗА СИСТЕМСКУ УСЛУГУ СЕКУНДАРНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ ФРЕКВЕНЦИЈЕ И СНАГЕ РАЗМЕНЕ, У СКЛАДУ СА ЧЛ. 67Б И 68Б ОВОГ ЗАКОНА, УКОЛИКО ЈЕ ТО УСЛОВ ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈА КОРИСТИ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ.” .

Поред услова из става 1. овог члана стратешки партнер мора да спроведе и једну или више следећих радњи:

1) обезбеди иновационе технологије и/или опрему и/или сировине за електрану која користи обновљиве изворе енергије и/или

2) пружи услуге управљања и/или одржавања у погледу електране која користи обновљиве изворе енергије и/или

3) развија и/или управља електраном која користи обновљиве изворе енергије и/или

4) предузима и друге радње усмерене ка остваривању циљева овог закона, а који се утврђују у одлуци Владе о спровођењу поступка.

Стратешки партнер из става 1. овог члана у случају суфинансирања не може самостално да користи електрану или да њоме управља, већ то може да чини сразмерно учешћу у финансирању изградње електране која користи обновљиве изворе енергије што се уређује посебним уговором на основу сагласности Владе.

Процент учешћа финансирања пројекта из става 1. тачка 3) подтачка (2) овог члана биће одређен посебним актом Владе.

Као стратешки партнер сматра се и конзорцијум, као и свако повезано лице, односно лица стратешког партнера односно било које привредно друштво или друштва које стратешки партнер и/или његово повезано лице или лица оснују за потребе реализације пројекта који су предмет јавног позива у складу са прописима којима се уређују привредна друштва.

Одлука о спровођењу поступка за избор

Члан 87.

На предлог министра надлежног за послове енергетике, Влада може да одлучи да за реализацију пројекта изградње са или без управљања и одржавања електране која користи обновљиве изворе енергије ИЛИ ЕНЕРГЕТСКОГ ОБЈЕКТА ОД ЗНАЧАЈА ЗА ИНТЕГРАЦИЈУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ ИЗ ВАРИЈАБИЛНИХ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА У СИСТЕМ спроведе избор стратешког партнера у следећим случајевима:

1) да се применом система подстицаја производње електричне енергије утврђеним овим законом нису у довољној мери обезбедили нови производни капацитети за производњу електричне енергије из обновљивих извора који су неопходни за остваривање планиране динамике раста производње електричне енергије из обновљивих извора енергије за достизање националних циљева дефинисаних Интегрисаним националним енергетским и климатским планом или

2) када су нови производни капацитети за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије потребни за остваривање циљева енергетске транзиције или испуњавање међународних обавеза.

Одлука из става 1. овог члана садржи нарочито:

1) садржину и опис пројектног захтева и потреба;

2) одређивање лица које ће бити власник и инвеститор, односно које ће вршити инвеститорска права на изградњи електране из става 1. овог члана;

3) основне карактеристике електране, као што су капацитет и/или очекивана годишња производња и др. и/или локацију на којој ће се градити објекат и начин коришћења локације;

- 4) врсту обновљивог извора енергије;
- 4А) УСЛОВЕ У ПОГЛЕДУ ОБЕЗБЕЂЕЊА КАПАЦИТЕТА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ЗА ПРУЖАЊЕ ПОМОЋНЕ УСЛУГЕ СЕКУНДАРНЕ РЕЗЕРВЕ У СКЛАДУ СА ЧЛ. 67Б И 68Б ОВОГ ЗАКОНА;
- 5) начин производње и услове преузимања електричне енергије;
- 6) услове који се односе на заштиту животне средине;
- 7) услове који се односе на заштиту споменика културе ако постоје на локацији на којој ће се градити објекат;
- 8) услове који се односе на енергетску ефикасност;
- 9) услове који се односе на престанак рада објекта, рок за реализацију пројекта и период на који се уговор може закључити;
- 10) систем вредновања понуда;
- 11) именовање радне групе за спровођење избора стратешког партнера;
- 12) друге елементе од значаја за спровођење поступка избора стратешког партнера.

Систем вредновања понуда из става 2. тачка 10) овог члана нарочито подразумева директну корист коју држава и/или лице из става 2. тачка 2) овог члана има кроз реализацију пројекта, финансијску способност и техничку опремљеност понуђача за избор стратешког партнера и друге критеријуме који обезбеђују сигурност и одрживост пројекта у складу са циљевима прописаним чланом 3. овог закона.

Приликом избора и спровођења јавног позива за избор стратешког партнера и закључења уговора о реализацији пројекта са стратешким партнером, не примењују се прописи којима се уређује поступак јавне набавке и прописи којима се уређује јавно-приватно партнерство.

Јавни позив за избор стратешког партнера

Члан 89.

Садржина и елементи јавног позива, спровођење јавног позива, начин достављања понуда, рок за достављање понуда, критеријуми који дефинишу право учешћа, критеријуми који представљају основу за вредновање понуда, пријем, отварање и вредновање пријава и начин одабира стратешког партнера утврђују се посебним подзаконским актом.

Подзаконски акт из става 1. овог члана доноси се у вези са одлуком из члана 87. овог закона за конкретни пројекат.

Јавни позив се спроводи на основу начела јавног надметања на основу прикупљених понуда, начела транспарентности и забране дискриминације, начела заштите животне средине и начела ефикасности.

Јавни позив се објављује у "Службеном гласнику Републике Србије", као и на интернет страници Министарства на српском језику и на страном језику који се уобичајено користи у међународној трговини.

Избор стратешког партнера и спровођење поступка спроводи радна група из члана 88. став 1. овог закона.

Радна група је обавезна да чува поверљивост и тајност техничких, економских и других података из понуде.

У циљу пружања стручне помоћи, припреми одређених анализа и студија у циљу сачињавања предлога за избор стратешког партнера радна група може тражити стручну помоћ одговарајућих лица.

На основу одлуке из члана 87. овог закона и подзаконског акта из става 1. овог члана радна група сачињава јавни позив, прима, прегледа достављену документацију, спроводи поступак вредновања понуда, сачињава предлог уговора и доставља Влади на усвајање предлог одлуке о избору стратешког партнера.

Радна група Владе из члана 88. став 1. овог закона по доношењу одлуке Владе о избору стратешког партнера спроводи преговоре са изабраним стратешким партнером у циљу закључења уговора.

Радна група Владе по спроведеним преговорима са изабраним стратешким партнером доставља извештај Влади са предлогом да се уговор са изабраним стратешким партнером закључи или да Влада донесе другу одлуку о даљем поступку у зависности од резултата преговора.

У РОКУ ОД ДЕСЕТ ДАНА ОД ДАНА ДОНОШЕЊА ОДЛУКЕ ВЛАДЕ О ИЗБОРУ СТРАТЕШКОГ ПАРТНЕРА, СТРАТЕШКИ ПАРТНЕР, ОДНОСНО ЛИЦЕ ИЗ ЧЛАНА 87. СТАВ 2. ТАЧКА 2) ОВОГ ЗАКОНА ЈЕ У ОБАВЕЗИ ДА ПОДНЕСЕ УРЕДАН И КОМПЛЕТАН ЗАХТЕВ ЗА ИЗРАДУ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА ОБЈЕКТА НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ.

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ЗАКЉУЧИ УГОВОР О ИЗРАДИ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА ОБЈЕКТА НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ, У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ОБЛАСТ ЕНЕРГЕТИКЕ И КОРИШЋЕЊЕ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ У РОКУ ОД 20 ДАНА ОД ДАНА ПОДНОШЕЊА УРЕДНОГ И ПОТПУНОГ ЗАХТЕВА ЗА ИЗРАДУ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА.

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ИЗРАДИ СТУДИЈУ ПРИКЉУЧЕЊА У РОКУ ОД 60 ДАНА ОД ДАНА ПОЧЕТКА ДЕЈСТВА УГОВОРА О ИЗРАДИ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА ОБЈЕКТА НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ.

Уколико Влада доносе одлуку да се након спроведених преговора и на основу извештаја радне групе закључи уговор са изабраним стратешким партнером, лице из члана 87. став 2. тачка 2) овог закона, као инвеститор, односно лице које врши инвеститорска права са изабраним стратешким партнером закључује уговор о реализацији пројекта.

Уколико ће Република Србија бити финансијер радова на електрани у смислу закона којим се уређује просторно планирање и изградња објеката, поред лица из члана 87. став 2. тачка 2) овог закона и стратешког партнера, уговор о реализацији пројекта потписује и Влада у име Републике Србије као финансијера.

Уговор о реализацији пројекта садржи нарочито: вредност услуга и радова које ће стратешки партнер извршити, односно добара које ће испоручити, међусобна права и обавезе уговорних страна, начин плаћања, динамику извођења радова и плаћања, последице непоштовања утврђене динамике, као и друга питања од значаја за реализацију пројекта.

НАКОН ЗАКЉУЧЕЊА УГОВОРА О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОЈЕКТА ПОСТУПАК ПРИКЉУЧЕЊА НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ СЕ НАСТАВЉА У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИМА СЕ УРЕЂУЈЕ ОБЛАСТ ЕНЕРГЕТИКЕ.

УКОЛИКО НЕ ДОЂЕ ДО ЗАКЉУЧЕЊА УГОВОРА О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОЈЕКТА, УГОВОР О ИЗРАДИ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА ОБЈЕКТА НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ ИЗ СТАВА 12. ОВОГ ЧЛАНА СЕ СМАТРА РАСКИНУТИМ, А СТУДИЈА ПРИКЉУЧЕЊА ПОСТАЈЕ НЕВАЖЕЋА.

САМОСТАЛНЕ ОДРЕДБЕ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

ЧЛАН 20.

ОПЕРАТОР ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ЈЕ ДУЖАН ДА ПЛАН РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА СА АНАЛИЗОМ АДЕКВАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА ДОНЕСЕ У СКЛАДУ СА ОДРЕДБАМА ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67А СТАВ 1) У РОКУ ОД 90 ДАНА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

АГЕНЦИЈА ЈЕ ДУЖНА ДА НА ПЛАН РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА УСАГЛАШЕНОГ СА ЧЛАНОМ 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67А СТАВ 1)

ИЗДА САГЛАСНОСТ У РОКУ 60 ДАНА ОД ДАНА ДОСТАВЉАЊА ОД СТРАНЕ ОПЕРАТОРА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА.

ЧЛАН 21.

ПОСТУПЦИ ЗАПОЧЕТИ ДО ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА НАСТАВИЋЕ СЕ ПО ПРОПИСИМА ПО КОЈИМА СУ ЗАПОЧЕТИ.

ПОСТУПЦИ ЗАПОЧЕТИ ПО ЗАХТЕВИМА ЗА ИЗРАДУ СТУДИЈЕ ПРИКЉУЧЕЊА НА ПРЕНОСНИ СИСТЕМ ЕЛЕКТРАНА КОЈЕ КОРИСТЕ ВАРИЈАБИЛНЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, КАО И ЗАХТЕВИ ЗА ИЗМЕНУ ОДОБРЕНЕ СНАГЕ, КОЈИ СУ ПОДНЕТИ ПОСЛЕ 30. АПРИЛА 2021. ГОДИНЕ, НАСТАВИЋЕ СЕ НАКОН ДАНА ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ АГЕНЦИЈЕ НА ПЛАН РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА УСАГЛАШЕНОГ СА ОДРЕДБОМ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67А СТАВ 1), УЗ МОГУЋНОСТ ПРИМЕНЕ ОДЛАГАЊА ПРИКЉУЧЕЊА ИЗ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67А СТАВ 2).

ПОСТУПЦИ ЗАПОЧЕТИ ПО ЗАХТЕВИМА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА МОГУ СЕ НАСТАВИТИ ПРЕ ДОНОШЕЊА ПЛАНА РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА СА АНАЛИЗОМ АДЕКВАТНОСТИ ПРОИЗВОДЊЕ И ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67А СТАВ 1), АКО ПОДНОСИЛАЦ ЗАХТЕВА ДОКАЖЕ ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ИЗ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67Б).

ЧЛАН 22.

ГАРАНТОВАНИ СНАБДЕВАЧ ПРЕУЗИМА БАЛАНСНУ ОДГОВОРНОСТ ДО КРАЈА ПОДСТИЦАЈНОГ ПЕРИОДА ЗА СВЕ ЕЛЕКТРАНЕ КОЈЕ КОРИСТЕ ОБНОВЉИВЕ ИЗВОРЕ ЕНЕРГИЈЕ, А КОЈЕ СУ ПРАВО НА ПОДСТИЦАЈНЕ МЕРЕ СТЕКЛЕ НА ОСНОВУ ПРОПИСА КОЈИ СУ БИЛИ НА СНАЗИ ДО 30. АПРИЛА 2021. ГОДИНЕ.

ЧЛАН 23.

ПОСТУПЦИ ПРИКЉУЧЕЊА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА КУПЦЕ-ПРОИЗВОЂАЧЕ КОЈИ СУ ЗАПОЧЕТИ ДО СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА НАСТАВИЋЕ СЕ ПО ПРОПИСИМА ПО КОЈИМА СУ ЗАПОЧЕТИ.

ПРОПИСИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ПОСТУПКЕ ПРИКЉУЧЕЊА КУПЦА-ПРОИЗВОЂАЧА НА СИСТЕМ ДОНЕЋЕ СЕ У РОКУ ОД ГОДИНУ ДАНА ОД ДАНА ДОНОШЕЊА ОВОГ ЗАКОНА.

ДО ДОНОШЕЊА ПРОПИСА ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА, ПРИМЕЊИВАЋЕ СЕ ВАЖЕЋИ ПРОПИСИ АКО НИСУ У СУПРОТНОСТИ СА ОДРЕДБАМА ОВОГ ЗАКОНА.

КУПЦИ-ПРОИЗВОЂАЧИ КОЈИ СТЕКНУ ТАЈ СТАТУС ПО ПРОПИСИМА КОЈИ СУ ВАЖИЛИ ДО СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА, НЕ ПОДЛЕЖУ ОГРАНИЧЕЊИМА ИЗ ЧЛАНА 12. СТАВ 1. ОВОГ ЗАКОНА.

ПОДЗАКОНСКИ АКТ ИЗ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67Б СТАВ 5) ДОНЕЋЕ МИНИСТАРСТВО У РОКУ ОД ДВА МЕСЕЦА ОД ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА.

ЧЛАН 24.

ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА, ОДНОСНО ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ПОСТУПА ПО ЗАХТЕВИМА ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ КОЈИ СУ ПОДНЕТИ ПОСЛЕ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА НАКОН ДАНА ДАВАЊА САГЛАСНОСТИ АГЕНЦИЈЕ НА ПЛАН РАЗВОЈА ПРЕНОСНОГ СИСТЕМА УСАГЛАШЕНОГ СА ОДРЕДБОМ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67А СТАВ 1), УЗ МОГУЋНОСТ ПРИМЕНЕ ОДЛАГАЊА ПРИКЉУЧЕЊА ИЗ ЧЛАНА 14. ОВОГ ЗАКОНА (НОВИ ЧЛАН 67А СТАВ 2).

ПОСТУПЦИ ЗАПОЧЕТИ ПО ЗАХТЕВИМА ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ ПОДНЕТИ ОПЕРАТОРУ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА И ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ДО ДАНА СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА НАСТАВИЋЕ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА ПО КОЈИМА СУ ЗАПОЧЕТИ.

ЧЛАН 25.

ДАНОМ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ЗАКОНА ПРЕСТАЈЕ ДА ВАЖИ ОДРЕДБА ЧЛАНА 433. СТАВ 1. ЗАКОНА О ЕНЕРГЕТИЦИ („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС” , БР. 145/14, 95/18 - ДР. ЗАКОН И 40/21) У ДЕЛУ КОЈИ ГЛАСИ: „И СТАВ 2. У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ТАЧКУ 6)” .

ЧЛАН 26.

ОВАЈ ЗАКОН СТУПА НА СНАГУ ОСМОГ ДАНА ОД ДАНА ОБЈАВЉИВАЊА У „СЛУЖБЕНОМ ГЛАСНИКУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ” , ОСИМ ОДРЕДБЕ ЧЛАНА 12. ОВОГ ЗАКОНА У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ЧЛАН 58. СТАВ 4. ТАЧКА 2), КОЈА СЕ ПРИМЕЊУЈЕ ОД 1. ЈАНУАРА 2024. ГОДИНЕ.

VI. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗА ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О КОРИШЋЕЊУ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

ПРИЛОГ 2: Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У области обновљивих извора енергије конкретни показатељи ће бити утврђени у Интегрисаном националном енергетском и климатском плану који треба да дефинише циљеве у овој области, политике и мере за њихово достизање као и показатеље. Израда овог документа је у току.

Традиционално, показатељи стања учешћа ОИЕ прате се на нивоу читаве енергетике (учешће у бруто финалној потрошњи енергије - БФПЕ) и посебно унутар три сектора:

1. учешће ОИЕ у сектору електричне енергије,
2. учешће ОИЕ у сектору топлотне енергије,
3. учешће ОИЕ у сектору саобраћаја.

Према последње доступним подацима ЕУРОСТАТА удео ОИЕ у БФПЕ у 2021. години износио је 25,3%.

Учешће ОИЕ у сектору електричне енергије износи 30%.

Додатно, Закон о коришћењу обновљивих извора енергије омогућио је кроз прописану обавезу операторима система да прате и објављују списак свих прикључених електрана које користе ОИЕ, као и оних који су у поступку прикључења, укључујући и праћење и евиденцију прикључених купаца-произвођача на систем.

На овај начин, омогућено је праћење тржишта и процена капацитета који се могу појавити на мрежи, а што је од значаја за анализу адекватности производње и преносног система, као за анализу сигурности рада система коју врши оператор преносног система кроз план развоја система који доноси сваке друге године у складу са Законом о енергетици.

Према последњим подацима од оператора система, поднето је захтева за прикључење у износу од 20.000 MW, од чега 17.500 MW на преносни систем и 2.500 MW на дистрибутивни систем.

Капацитет купаца-произвођача за које поднет захтев за прикључење износи 23 MW. Остали захтеви се односе на капацитете за које није могуће утврдити да ли се развијају комерцијално или на бази подстицаја. Од постојећих 20 GW захтева за прикључење, за 5-6 GW оператори система су преузели обавезу према инвеститорима.

Тренутни капацитет за балансирање система износи 380 MW.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

У предметној области спроводе се тренутно два документа јавне политике, и то:

1. Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године (у даљем тексту: Стратегија)

2. Уредба о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период од 2017. године до 2023. године (у даљем тексту: Програм)

Резултати спровођења ова документа прате се кроз извештаје који су у припреми. Наведена документа нису од непосредног значаја за предметне измене закона, јер се конкретни проблеми које измене закона треба да реше не огледају у непостигнутим резултатима наведена два документа

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Закон о коришћењу обновљивих извора енергије (у даљем тексту: Закон о ОИЕ) је објављен у „Службеном гласнику РС”, број: 40/21 од 22.04.2021. године, а ступио је на снагу 30.04.2021.

Значај наведеног прописа огледа се у томе што омогућује да се уочени проблеми реше кроз његову измену.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Основни разлози за припрему Предлога закона о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије (у даљем тексту: Предлог закона), тј. проблеми за које закон треба решити се огледају у следећем:

Проблем преузимања балансне одговорности за све произвођаче из ОИЕ

Постојеће законско решење у члану 10. Закона о ОИЕ даје право свим произвођачима из ОИЕ (како онима који су у систему подстицаја тако и онима ван система подстицаја) да пренесу балансу одговорност на гарантованог снабдевача, односно ЈП ЕПС који обавља функцију гарантованог снабдевача и уједно је највећи учесник на тржишту. Постојеће решење има за последицу велики ризик за пословање ЈП ЕПС-а и крајње купце који финансирају подстицаје за повлашћене произвођаче, јер је једном учеснику на тржишту законски наметнута обавеза преузимања балансне одговорности и за пројекте који се развијају комерцијално. Наведена законска обавеза је значајно смањила пословни ризик произвођача који користе ОИЕ, због чега је мотивисале инвеститоре да се упусте у масовни развој пројеката и поднесу велики број захтева за прикључење. Тако је за мање од годину и по дана од примене Закона о коришћењу ОИЕ укупан капацитет за електране које користе ОИЕ порастао са 4 GW на 20 GW.

Оволико број захтева за прикључење изазвао је други проблем који закон треба решити, а то је високи ризик по сигурност рада система уколико се реализују наведени број захтева за прикључења.

Проблем интеграције енергије из обновљивих извора енергије у систем

Приликом интеграције енергије из обновљивих извора енергије у систем, треба имати у виду да осим питања физичког капацитета мреже да преузму енергију, потребно је посебно решити проблем њихове интеграције из угла капацитета резерве за балансирање коју набавља оператор преносног система ради балансирања, то јест одржавања фреквенције система, с обзиром да је

учешће варијабилних обновљивих извора енергије у затраженим капацитетима за прикључење доминантан, а управо варијабилних обновљиви извори енергије представљају проблем за балансирања имајући у виду њихову непредвидљивост.

Оператор преносног система наручио је Студију о великој интеграцији варијабилних обновљивих извора енергије која је показала да при нивоима интеграције ОИЕ (овде се пре свега фокусирамо на ветроелектране) до нивоа око 3500 MW инсталисане снаге, неопходно је у систему, за потребе балансирања, константно у резерви држати од 700 до 1000 MW (у постојећим капацитетима хидроелектрана и термоелектрана, респективно у зависности од тога да ли преносни систем систем ради као део регулационог блока СММ бољи сценарио, или изоловано лошији сценарио). Тренутна регулациона резерва одобрена од стране Агенције за енергетику РС, коју је неопходно имати у систему износи 380 MW (секундарна + терцијарна). За веће нивое интеграције неуправљивих ОИЕ, око 8800 MW, потребно је обезбедити и до 2000 MW регулационе резерве из стабилних расположивих извора електричне енергије РС, као и потискивање расположивих капацитета (из стабилних извора електроенергетског система). На основу резултата студије недостајућа регулациона резерва из расположивих управљивих извора електричне енергије РС у систему која се за различите нивое интеграције ОИЕ креће од 500 до 800 MW (у зависности од сценарија са или без постојећих термоелектрана, процента грешке у прогнози ветроелектрана). Даље наглашавамо да регулациона резерва која се обезбеђује из термоелектрана повећава трошкове рада електрана. Сва регулациона резерва мора бити доступна сваке секунде за потребе балансирања, што значи да за исти износ снаге ЈП ЕПС умањује свој расположиви производни капацитет за снабдевање домаће привреде и становништва, као и за евентуални извоз. Сав овај дебаланс ЈП ЕПС мора да надомести из увоза по тржишним ценама (овде нису укључени никакви трошкови тржишног балансирања система). Овде је већ високо присутан ризик од честих „black-out“ (тотални распад електроенергетског система земље).

Према резултатима наведене студије за сценарио интеграције 8100 MW инсталисане снаге ОИЕ и високе цене CO₂ (57 EUR/t), која је већ данас значајно премашена и достиже 90 EUR/t, процењена је укупна цена балансирања на годишњем нивоу у износу од 150 - 340 милиона евра годишње (ово је процењено са ценама са почетка 2021. године, које су такође вишеструко премашене актуелним стањем на тржишту електричне енергије), што је у поређењу са тренутним годишњим трошком балансирања од 48 милиона евра годишње изузетно велико, вишеструко повећање које, осим што је неопходно препознати кроз будућу тарифу за пренос, такође се прелива на крајњег потрошача, односно на цену електричне енергије за индустрију и широку потрошњу. Цена базе електричне енергије у протеклом периоду износила је и до 400 EUR/MWh, а цена балансне енергије достигала је вредности преко 1000 EUR/MWh.

Упоређивањем резултата наведене студије са укупним капацитетом електрана за које се тражи прикључење може се видети да је финансијски и технички ризик на електроенергетски систем изузетно висок и да се проблем мора решити кроз измену закона која ће омогућити заштиту електроенергетског

систем од овог ризика, у супротном постојао би велики ризик за обезбеђивање сигурног, стабилног и поузданог рада целокупног електроенергетског система.

Део наведеног проблема је и законског решење које омогућава да купци-произвођачи могу без ограничења да инсталирају капацитет на сопствени објекат и да вишак електричне енергије предају у мрежу, без икакве одговорности према оператору система. Услед тога у условима постојећих захтева за прикључење може се довести до угрожавања сигурности рада електроенергетског система, ако би се допустило да купци-произвођачи масовно инсталирају велике капацитете на мрежу. У европској пракси, наведени проблем је препознат и решен кроз увођење новог концепта активног купца, који такође имају могућност да инсталирају соларне електране на своје објекте ради задовољења сопствене потрошње и да вишак електричне енергије предају у систем, али за разлику од купаца-произвођача, активни купци су балансно одговорни за дебаланс који праве и имају обавезу учествовања у помоћним услугама.

Осим наведених проблема изменама закона треба да се унапреде постојеће решења која би без измене изазвала проблеме у пракси, а то су:

- ограничење прикључења варијабилних обновљивих извора на дистрибутивни систем како би се спречила злоупотреба инвеститора да избегну прикључења на преносни систем, кроз поделу јединственог пројекта на мање пројекте, чиме би се строжији захтеви за прикључење на преносни систем избегли,
- одређивање максималне цене на аукцији које је до сада било у надлежности Агенције за енергетику коју треба пренети у надлежност министарства надлежног за послове енергетике, с обзиром да постојеће решење одговорност за успех аукција и њихово спровођење дистрибуира на две државне институције, од којих је једна независна и самостална у раду што потенцијално доводи до неефикасности целог процеса. Потребно је систем аукције централизовати око једне институције.
- поједностављење односа између повлашћених произвођача коју су у балансној групи гарантованог снабдевача, са једне стране, и самог гарантованог снабдевача, са друге стране, при чему би повећала финансијска одговорност повлашћених произвођача, али и омогућила предвидљивост.

5) Која промена се предлаже?

Предлажу се следеће измене:

да гарантовани снабдевач преузима балансну одговорност само за повлашћене произвођаче електричне енергије који су у систему подстицаја, док се комерцијални пројекти морају сами да уреде балансну одговорност.

- да преузимање балансне одговорности траје привремено до успостављања тржишних услова да сви произвођачи из ОИЕ могу ефикасно решавати проблеме свог дебаланса у производњи, а ти тржишни услови биће испуњени или до тренутка спајања домаћег организованог унутардневног тржишта електричне енергије са европским или истеком 30 месеци од дана успоставља домаћег

организованог тржишта електричне енергије у зависности од тога који тренутак први наступи.

- да повлашћени произвођачи плаћају фиксну накнаду гарантованом снабдевачу по сваком произведеном MWh, уз узајамну финансијску компензацију по цени на дан унапред тржишту у зависности од смера дебаланса који повлашћени произвођачи праве (ако повлашћени произвођачи произведу мање од планираног плаћају гарантованог снабдевачу, ако произведу више, гарантовани снабдевач плаћа повлашћеног произвођачу). На овај начин обезбеђује се да повлашћени произвођачи генеришу приходе око реалне производње, а гарантовани снабдевач добиће накнаду за пружање услуге балансирања, уз могућност да добије додатну накнаду уколико повлашћени произвођач не прогнозира добро производњу електричне енергије.
- да оператор преносног система врши анализу адекватности производње електричне енергије и преносног система при изради плана развоја система и да у случају да анализе покажу да није могуће обезбедити резерву за балансирања примени заједно са оператором дистрибутивног система примени меру одлагања прикључења на електроенергетски систем електрана које користе варијабилне обновљиве изворе, уз могућност да произвођачи из варијабилних обновљивих извора енергије обезбеде, или сами или преко других учесника на тржишту, додатни капацитет за пружање помоћних услуга оператору преносног система, а који обухватају регулацију фреквенције и размену снаге (батерија и друга складишта, односно управљиве изворе енергије), уколико не желе да буду подвргнути мери одлагања прикључења до појаве физичке доступне балансне резерве у систему
- да се ограничи прикључење на дистрибутивни систем варијабилних обновљивих извора енергије на такав начин која спречава инвеститоре да заобилазе прикључење на преносни систем
- да се максималну понуђену цену на аукцији одређује министарство надлежно за послове енергетике
- да се ограничи инсталисани капацитет електрана купаца-произвођача, тако да им се омогући да уживају право на приоритетан приступ, буду ослобођени балансне одговорности и дужности пружања помоћних услуга, при чему се омогућава да се кроз измене Закона о енергетици уведе нови концепт активног купца.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Предлог закона је једини ефикасан начин да се постојећи практични проблеми у примени Закона о ОИЕ реше. Без Предлога закона није могуће решити горе наведене проблеме.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена утицаће на потенцијалне произвођаче енергије који користе ОИЕ, Агенцију за енергетику којој се смањују нове надлежности, ЈП ЕПС (гарантовани снабдевач), АД ЕМС, ЕДС, потрошаче енергије - привредне субјекте и грађане.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоји. Наведени проблеми не могу се решити документима јавне политике.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Није.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Уколико се не изврше предметне измене

11) Како је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Сличне заштитне механизме од прикључење неконтролисано великог броја електрана на варијабилне обновљиве изворе енергије постоји у Мађарској. Ограничење инсталисане снаге купаца-произвођача на мале снаге раширено је у Европи, док слична пракса у земљама Енергетске заједнице, па је тако снага купаца произвођача ограничена на следећи начин:

- Грузија – 100 kW
- Јерменија – 150 kW
- Босна и Херцеговина – 50 kW
- Црна Гора – 50 kW
- Македонија – домаћинства 4 kW, остали купци произвођачи до 20 kW

Привремено преузимање балансне одговорности примењивано је раније у Европи. Слични системи у односу на овај постојали су у Шпанији и Италији, али тренутно услед развоја тржишта, више се не примењују подстицаји за балансирања произвођача на ОИЕ.

ПРИЛОГ 3: Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Интеграција обновљивих извора у систем уз обезбеђење сигурног рада електроенергетског система

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе

до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Обезбедити спровођење аукција који ће додати нове капацитете из ОИЕ у систем, при чему се спровођењем система подстицаја неће довести у опасност сигурност рада система.

Подстаћи већу одговорност инвеститора према оператору система

Подстаћи развоја тржишта помоћних услуга у случају физичког недостатка балансне резерве.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви у складу су са приоритетним циљевима Владе у овој области

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Праћење квантитативних показатеља биће додељени капацитет на аукцијама ОИЕ и

резерва за балансирање и удео ОИЕ у сектору електричне енергије.

Почетна вредност ОИЕ капацитета у систему подстицаја: 550 MW

Циљна вредност ОИЕ капацитета у систему подстицаја: Биће дефинисана трогодишњим Планом система подстицаја

Почетна вредност резерве за балансирање: 380 MW

Циљна вредност резерве за балансирање: Биће дефинисана на годишњем нивоу правилима Европске асоцијације оператора преносног система (ENTSO-E) које примењује оператор преносног система на бази две методе: пробалистичке и детерминистичке у зависности која покаже већу вредност.

Почетна вредности удела ОИЕ у сектору електричне енергије: 30%

Циљна вредност удела ОИЕ у сектору електричне енергије: Биће дефинисана Интегрисаним националним енергетским и климатским планом

ПРИЛОГ 4: Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Са постојећим законским решењима проблем интеграције ОИЕ у систем би додатно ескалирао, јер би правно обавезивања оператора система да обезбеде прикључење електрана које не могу да интегришу у систем довело да њихове одговорности за штету, која би се мерила стотина милиона евра годишње уколико прикључе електране чију енергију не могу да преузму у систем

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Другим опцијама није могуће постићи жељене ефекте

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Подстицајне мере за интеграцију ОИЕ већ постоје, али без предложених ограничења није могуће остварити друге законске циљеве као што је обезбеђење сигурног и поузданог рада електроенергетског система

Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Није неопходно спровести управљачко-организационе мере

4) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Није потребна никакав додатна едукација

5) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора не могу решити наведене проблеме

6) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Постоје потенцијални ресурси. Промене ће бити спроведене расположивим ресурсима.

7) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Опција која је изабрана је доношење измена и допуна која ће омогућити динамичнији раст удела ОИЕ у БФПЕ уз истовремено одржање енергетског система.

ПРИЛОГ 5: Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Изабрана опција неће имати ефекте на јавне расходе и приходе

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Није потребно

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Нема додатних трошкова који проистичу из спровођења изабране опције. Није предвиђено оснивање нових институција.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Нису предвиђени додатни јавни расходи одабраном опцијом.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће утицати на додатне трошкове других институција које су укључене у њено спровођење.

ПРИЛОГ 6: Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Предложена опција захтева, у најскупљем сценарију, ако се покаже да нема резерве за балансирање 20GW захтева за прикључење, трошак од 3 милијарде евра за обезбеђење додатног капацитета за балансирање ради интеграције 15 GW пројеката ветроелектрана и соларних електрана (5 GW пројеката је искључено из ове обавезе због преузетих обавеза оператора система). У случају да се одустане од ове опције трошак набавке резерве за 15 GW би се пренео са инвеститора на оператора система, односно грађане кроз цену приступа систему.

Изабрана опција за ограничење купаца-произвођача на 150 kW показала се као најоптималнија јер се избегавају трошкови даљинског надзора и управљања мерног места, трошкови балансне одговорности и пружања помоћних услуга

Посебно указујемо да су негативни ефекти на потенцијалне инвеститоре који су поднели захтеве за прикључење мањи од негативних ефеката по грађане и привреду уколико би се одустало изабране опције. Инвеститори који су поднели захтеве за прикључење нису још увек ушли у инвестициони циклус, а процена да је да су досадашњи трошкови за подношење захтева за прикључење и развој пројеката минимални.

Слично наведеном, иста процена важи и за купце-произвођаче који су намеравали да поднесу захтев за стицање статуса купца-произвођача преко 150 kW. Њихови трошкови су сигурно минимални у односу на потенцијалне трошкове интеграције њихових електрана у електроенергетски систем.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција утиче на то да постоји могућност да неки од пројеката буду неисплативи при чему веће вероватноћа да соларни пројекти буду исплативи имајући у виду бољу компатибилност соларних електрана са складиштима електричне енергије

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Видети одговор на претходно питање.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција може довести до појаве батеријских складишта електричне енергије у Републици Србији, што би представљао трансфер нове технологије

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Повећање удела ОИЕ у укупној потрошње енергије у Републици Србији смањује трошкове лечења обољења која настају загађењем које проузрокује коришћење фосилних горива у свим секторима енергетике који су и највећи емитери гасова са ефектом стаклене баште и прашкастих материја. На овај начин доприноси се општем побољшању здравља грађана.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Није релевантно питање.

ПРИЛОГ 7: Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Грађани су у обавези да плаћају накнаду за повлашћене произвођаче из ОИЕ по kWh утрошене електричне енергије. Од висине накнаде зависиће и висина трошка. Овај трошак биће могуће проценити тек након спроведене аукције, с обзиром да ће висина накнаде директно зависити од цене која буде понуђена у поступку надметања.

У условима постојећих тржишних цене и система двостране премије, процена је да неће бити додатних трошкова за грађане.

- 2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?**

Није релевантно питање.

- 3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?**

Није релевантно питање.

- 4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопама запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?**

Изабрана опција треба да доведе до повећања радних места за инжењере који се баве пројектовањем енергетских објеката који користе ОИЕ и лица која управљају таквим објектима, такође очекује се и ангажовање домаће грађевинске индустрије за случај реализације изградње хидроелектрана, и отварање пратећих радних места који су неопходни за рад оваквих објеката.

- 5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?**

Није релевантно питање.

- 6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?**

Није релевантно питање

- 7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?**

Питање није релевантно

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Питање није релевантно.

ПРИЛОГ 8: Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

Коришћење ОИЕ кључно је у борби против климатских промена и загађења животне средине. Имајући у виду да је сектор енергетике, који се доминантно заснива на коришћењу фосилних горива, највећи емитер гасова са ефектом стаклене баште као и материја које су штетне за здравље људи, коришћење ОИЕ као алтернативних извора енергије фосилним горивима позитивно утиче на животну средину.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

За пројекте у области ОИЕ предвиђена је израда Студија утицаја процене утицаја на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција утиче значајно на побољшање здравља људи имајући у виду да ОИЕ, за разлику од фосилних горива, не емитују штетне материје које негативно утичу на здравље људи. Коришћењем ОИЕ смањује се број плућних обољења.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Приликом изградње објеката који користе ОИЕ предвиђено је прибављање услова и мишљења органа надлежног за заштиту животне средине у складу са Законом о заштити животне средине.

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта. За пројекте у области ОИЕ примењују се прописи којима се уређује област заштите и коришћења земљишта.

ПРИЛОГ 9: Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Не уводе се нове организационе, управљачке или институционалне промене.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Има капацитет, укључујући капацитет оператора система и Агенције за енергетику за припрему и доношење плана развоја преносног система и анализе адекватности.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребно извршити наведене промене.

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Изабрана опција у складу је са Споразумом о стабилизацији и придруживању ЕУ и Уговором о оснивању Енергетске заједнице.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Није релевантно питање

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Није релевантно питање.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Потребно је донети подзаконска акта

ПРИЛОГ 10: Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Обезбеђена је подршка Агенције за енергетику РС, оператора преносног и дистрибутивног система, гарантованог снабдевача.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Није релевантно.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Није препознат ризик за спровођење Закона о коришћењу ОИЕ.

ОБРАЗАЦ ИЗЈАВЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа - *Влада
Обрађивач - Министарство рударства и енергетике*

2. Назив прописа

*Предлог закона о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих
извора енергије*

Draft Law on Amendments to the Law on renewable energy sources

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа
ПОГЛАВЉЕ III НАСЛОВ VIII ПОЛИТИКА САРАДЊЕ ЧЛАН 109. ЕНЕРГЕТИКА

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума
ОПШТИ РОК ЧЛАН 72.

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума
ИСПУЊАВА У ПОТПУНОСТИ

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које
произлазе из наведене одредбе Споразума,
/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске
уније НИЈЕ УНЕТ У НРАА ЗАТО ШТО НЕМА УСКЛАЂИВАЊА.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене
усклађености са њима,
УГОВОР О ФУНКЦИОНИСАЊУ ЕУ ГЛАВА XXI ЧЛАН 194.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености
са њима
/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са
прописима Европске уније.
/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју
регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права
Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је
образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу

усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

Предлогом закона о изменама и допунама Закона о коришћењу обновљивих извора енергије врше се измене које се не односе на секундарне изворе права Европске уније па није потребно обезбедити усклађеност с тим изворима.

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

/